

ДОРОЖНЬО-ТРАНСПОРТНІ ПРИГОДИ

БЕЗПЕКА ВОДІЯ

Можна не сумніватися, що життя за кермом, як ніяке інше, багате на сюрпризи і несподіванки. Але останні, як відомо, можуть підняти людину до небес, якщо вони із знаком «плюс», у протилежному ж випадку — призвести до втрати найдорожчого: здоров'я і навіть життя... Про це навряд чи думав водій Ю. Капітан, що працював на приватного підприємця І. Шпака, зареєстрованого в Іршавській райдержадміністрації Закарпатської області. А якби замислився, то виїхавши 2 квітня 2008 р. у рейс тривалістю 60 днів за маршрутом «Україна — Італія — Україна» на автомобілі «MAN» № 054336 PE, обов'язково подбав би про вирішення усіх питань із захисту своїх прав на безпечні умови праці.

— Роботодавець, відправляючи працівника у довготривалий рейс, — роз'яснює начальник державної інспекції охорони праці та промислової безпеки територіального управління Держгірпромнагляду по Закарпатській області Б. Дорош, — всупереч Положенню про робочий час і час відпочинку водіїв автотранспортних засобів, затверджене наказом Міністерства транспорту України від 17 січня 2002 р. № 18, не склав розклад та графік руху автотранспортного засобу за зазначеним маршрутом. Знехтував і Правилами охорони праці на автомобільному транспорті, не розробивши для водія режим праці і відпочинку, не вказавши у подорожньому листі місця тимчасового й тривалого відпочинку. Крім цього, згідно зі ст. 13 Закону «Про охорону праці» та п. 7.1 Положення про робочий час і час відпочинку водіїв автотранспортних

засобів, не контролював виконання робіт і додержання режиму праці і відпочинку водієм, хоча функція ця нормами законодавчих актів покладена саме на посадових осіб і суб'єктів підприємницької діяльності.

Усе це і призвело до того, що трапилося в рейсі, на який погодився б хіба що камікадзе. 2 квітня, майже о 22 год після 13-годинного перебування за кермом (це суперечить п. 2.5 згаданого Положення, який передбачає на такі відстані виділяти ще одного водія), водій зупинився на відпочинок на під'їзді до м. Горохів Волинської області, не здавши автомобіль під охорону. Наступного дня продовжив рейс. Завантажившись у м. Рожище, о 15 год виїхав до Луцька для оформлення документів на вантаж на митниці. Рухаючись автодорогою Устилуг — Луцьк — Рівне, на 136-му кілометрі

о пів на п'яту Ю. Капітан, не вбравши безпечної дистанції та не врахувавши дорожньої обстановки, зіткнувся з автомобілем ЗІЛ-431410, який рухався попереду в попутному напрямку. Результат плачевний — внаслідок ДТП автомобілі отримали серйозні механічні пошкодження, а обидва водії — тяжкі тілесні ушкодження, зокрема Ю. Капітан — політравму: закритий перелом правої стегнової кістки зі зміщенням по ширині та довжині, відкриту черепно-мозкову травму, закритий перелом кісток таза, травму живота з внутрішньочеревною кровотечею; множинні забої, рани, садна, травматичний шок другого ступеня...

За висновком комісії, що розслідувала нещасний випадок з тяжкими наслідками, особами, котрі допустили порушення вимог охорони праці, що призвели до трагедії, є приватний підприємець І. Шпак та водій Ю. Капітан. Перший знехтував численними законодавчими та підзаконними актами з охорони праці, другий — порушив Правила дорожнього руху. Нещасний випадок комісія пов'язала з виробництвом.

Про що ж слід пам'ятати перевізникам, відправляючись у довготривалі відрядження? Про те, що втома — неминучий супутник кожного водія. Її відчужають на четверту-п'яту годину поїздки, до восьмої години вона проявляється відкрито, по дев'ятій — потрібні вольові зусилля, щоб підтримувати рух на безпечному рівні. Пізніше ж працездатність водія різко знижується, відповідно — підвищується ризик ДТП.

Найбільш небезпечний наслідок втоми — засипання за кермом. Якщо водій помітив ознаки втоми: розсіяну увагу, бажання випрямитися чи змінити позу, потрібно відразу припинити рух. Особливо небезпечний мікросон — раптове неконтрольоване короткочасне засипання на кілька секунд. На швидкості 100 км/год за цей час машина встигає проїхати понад 100 м. І водій, прокинувшись, може не зреагувати на зміну дорожньої обстановки і здійснити ДТП. Тому боротися з

сонливістю на ходу категорично не рекомендується. Необхідно просто зупинитись і відпочити.

У поїздках на значні відстані найважливіше тримати взятий темп, ні в якому випадку не перевищуючи швидкості. Доцільно їхати з мінімальною кількістю зупинок і часто змінювати один одного за кермом. Ідеальна кількість водіїв — троє: один — керує, другий — стражує, третій — відпочиває. Те ж саме стосується і кількості одиниць транспорту у групі. Долати значні відстані у компанії безпечніше — завжди підстрахують у форс-мажорній ситуації.

Дуже уважним потрібно бути під час руху в нічний час, адже реакція водія на 90% залежить від зору, а вночі видимість різко обмежена. Треба уникати обгону і різкого гальмування, бо найнеприємніше у дорозі — постраждати від чужої помилки. Всім учасникам руху треба пам'ятати, що вночі Правила дорожнього руху ніхто не відмінює.

І наостанок — водій неодмінно вбереже себе від ризиків на дорозі, вирішивши для себе дилему — брати випадкових пасажирів чи залишати їх на узбіччі — на користь останнього. Адже ніхто не гарантує, що випадковий пасажир, потрапивши до салону автомобіля, не приставить ножа до вашого горла. А ще може постати питання про відповідальність за шкоду, отриману таким пасажиром під час ДТП.

— Так детально перевизначитись на проблемах роботи перевізників, — резюмує начальник теруправління Держгірпромнагляду по Закарпатській області М. Саварин, — нас змушує кількість потерпілих в ДТП під час виконання службових обов'язків. Якщо за минулий рік в області у ДТП потерпіло 15 осіб (5 з них — зі смертельними наслідками), то у поточному ці показники становлять відповідно 9 та 3. Тож мусимо нагадати: вирушаючи у дорогу, вимагайте дотримання гарантованих вам прав, не нехуйте законодавством про працю. Безпека під час перебування за кермом — аспект докладання серйозних зусиль як для кожного з вас, так і для ваших роботодавців.

ГІРКА СТАТИСТИКА

ЦЬОГО

МОГЛО НЕ СТАТИСЯ

За оперативними даними, у листопаді 2008 р. в Україні на виробництві загинуло 59 осіб — на 130 менше, ніж за такий самий період минулого року; сталося 16 групових нещасних випадків, під час яких травмовано 40 осіб, у тому числі 11 — смертельно.

Коротко про обставини деяких нещасних випадків:

08.11 вранці у побутовому приміщенні котельні Новоград-Волинського професійного ліцею (Житомирська область) було знайдено без ознак життя оператора, який працював у нічну зміну. Робітник помер внаслідок отруєння чадним газом.

17.11 на залізничному перегоні Шатриця—Чоповичі (Південно-Західна залізниця) стався наїзд потяга на робітника Коростенської дистанції колії ПЧ-13, який працював на колії. Потерпілий отримав травми, не сумісні з життям.

23.11 на ділянці підйомних установок ВП «Шахта «Червоноградська» ДП «Львіввугілля» (м. Червоноград Львівської області) під час огляду завантажувального пристрою робітник упав в увловлювальний бункер і помер на місці події.

24.11 у цеху виробництва прокатного скла ТОВ «Будскло-трейдинг» (м. Костянтинівка Донецької області) карданним валом приводу рольганга було захоплено спецодяг робітника, внаслідок чого потерпілий був смертельно травмований.

25.11 на будівництві Київського метро між станціями Либідська і Деміївська під час проходки тунелю механізованим комплексом стався раптовий викид водонасиченого ґрунту. Загинули двоє робітників.

25.11 на будівельному майданчику в Києві під час виконання роботи робітник ТОВ «Київенергобуд» упав з драбини з висоти 4 м і одержав смертельну травму.

25.11 на автодорозі Київ — Харків поблизу с. Пишне Лубенського району Полтавської області під час перевезення робітників ВАТ «Лубнигаз» автомобілем ГАЗ-53 внаслідок розгерметизації балона сталося загоряння зрідженого газу. Троє робітників отримали термічні опіки, один з них помер.

26.11 у Бахнянському лісництві ДП «Летичівське лісове господарство» (Хмельницька область) під час зачищення лісосіки падаючою гілкою дерева смертельно травмовано робітника.

ПРОШУ СЛОВА

БІДА БІДУ ПЕРЕБУДЕ, А ЗА НЕЮ ДЕСЯТЬ БУДЕ?

...Втім, можна було б і не ставити знак запитання. Бо в охороні праці все відбувається за вічними законами діалектичного матеріалізму, коли кількість неодмінно переростає в якість, а низка неприємностей чи відвертих прикростей, як правило, обертається чийось каліцтвом, а то й смертю. Прикладів таких — тьма-тьмуца!

...Ось не далі як наприкінці червня у ТОВ «Уніпроменергосервіс» на робочому місці загинув бригадир слюсарів-монтажників В. Семибратов. Працюючи разом з товаришами на висоті 18,9 м, він відстібнув карабін страхувального ланцюга запобіжного пояса, став на площадку, що кріпилася на одному газопроводі двома швелерами, а на другому — двома кутниками, оглянув його і дав команду газорізалнику обрізати кутники (попри те, що ліквідація площадки була передбачена лише після завершення монтажних робіт). Наслідок такий: відразу ж після зрізання одного з кутників площадка обірвалася, а В. Семибратов, не будучи пристебнутим, втратив рівновагу і впав на відмітку 7,1 м.

...На початку липня у ТОВ «Рубікон-Моноліт» загинув бетонувальник В. Шкіндер. Вийшовши на роботу, він отримав завдання: продовжити укладати ламіновану фанеру на балки перекриття, що височіло над землею на 7 м. Вільно рухаючись по перекриттю без страхування, В. Шкіндер якоюсь миті підсковзнувся на краю фанери, яка під масою його тіла обірвалася, і працівник стрімголов полетів униз. Фінал нам уже знайомий.

Комісії зі спецрозслідування обох нещасних випадків визначили практично знакові і до болю знайомі нам причини — організаційні. Перша серед них — незастосування потерпілими засобів індивідуального захисту, на яку, як споготі на виделку, перевіряючи «накрутили» завжди доречні й безпрограшні: порушення технологічного процесу,

неякісне проведення інструктажу з охорони праці, невиконання майстрами своїх посадових обов'язків тощо. Суть цих порушень повною мірою відобразилася й у висновках комісії.

Та погляньмо за край сухих офіційних паперів і вкотре побачимо там витюки лівової частки усіх виробничих нещастя. Це, по-перше, низький рівень професійної підготовки виконавців робіт, з якого впливають порушення технологічного процесу, трудової та виробничої дисципліни. А по-друге, невідкладна потреба стояти, як кажуть, над душею цього ж виконавця і контролювати кожний його рух. Чого, до речі, прямо й опосередковано вимагають органи держнагляду від управлінців будь-якого підприємства. Тим часом майже віковий метод спонукання працівника й організатора виробництва до безпеки й культури праці мало перспективний. І це давно вже ні для кого не секрет. Ось ніде інде, як на підбитті підсумків роботи Держгірпромнагляду за перше півріччя поточного року, констатували, що зменшення кількості оперативних перевірок підприємств, призупинок робіт, накладання штрафів обертається збільшенням кількості аварій та випадків смертельного травматизму. Тобто поки інспектор впливає на роботодавця і його підлеглих, охорона праці існує, а якщо ні...

Досвідчені держінспектори, котрі знають справжню ціну охороні праці, ще з позавчора порушують питання про підвищення професіоналізму виконавців усіх ланок: від рядового до роботодавця. І цілком

слушно посилаються на європейську практику, де професіонал знає не тільки як правильно, але й як безпечно забити бодай цвях, розробити якісний проект ведення робіт, запустити технологічну лінію тощо. І ніхто не мусить над ним стояти. Як вирішити цю болючу і перезрілу проблему у нас вдома? Тиснути на роботодавця страховими внесками і штрафами за нещасні випадки, щоб ганяв, як сидорових кіз, своїх підлеглих і думав, кого брати на роботу? Лобіювати через улюблені політичні партії і не менш дорогі профспілки такі закони, які б змусили Міністерство освіти та науки вимагати від вузів, технікумів і профтехучилищ справді професійно підготовлених кадрів? Розписати, нарешті, детально ст. 13 і 14 Закону «Про охорону праці» і узгодити законодавчу відповідальність роботодавця та виконавця?

Говорячи про джерела високого рівня виробничого травматизму, годі сором'язливо обходити й постати керівника служби охорони праці. Держгірпромнагляд, вибиваючи йому через свої теруправління статус заступника генерального директора підприємства і відповідну посаду зарплату, має право розраховувати на його активну співпрацю у царині охорони праці. Натомість сьогодні рідко у матеріалах комплексної перевірки підприємств можна віднайти глибокий аналіз роботи служби охорони праці. Що ж стосується матеріалів спецрозслідувань, то в них останнім часом про дану службу або зовсім не йдеться, або працівники інституцій держнагляду обходяться кількома реченнями, що мало або практично ніяк не характеризують справжній стан охорони праці на підприємстві та якість роботи служби охорони праці. Скажімо, у тому ж ТОВ «Уніпроменергосервіс», де пішов з життя В. Семибратов, комісія зі спецрозслідування не проминула нагоди підкреслити, що на підприємстві «...розроблена, введена в дію та функціонує система управління охороною праці», «...розроблено і введено в дію інструкції з охорони праці за професіями та видами робіт. Посадові особи і працівники пройшли навчання та перевірку знань з питань охорони праці...»

Який же той рівень ефективності СУОП, знань, контролю за дотриманням інструкцій — мовчок. У матеріалах спецрозслідування нещасного випадку зі смертельним наслідком, що трапився у ТОВ «Рубікон-Моноліт», ані про службу охорони праці, ані про СУОП й таке інше — загалом ні слова. І таких прикладів багато. Випадково? Можливо. Та разом з тим не скинути з рахунків відповідальності даних служб і відповідного поблажливого ставлення до означеної служби тих же самих держінспекторів теруправління. Мовляв, ну що з неї взяти?

Адже вона повністю залежить від роботодавця. Добре, аби хоч своєчасно організувала перегляд інструкцій з охорони праці. Хоча всім відомо, що ще жодна найкраща, але не реалізована інструкція не врятувала життя людини.

Мимоволі згадую нещодавню розмову з одним із випускників технічного вузу, котрий так-сяк провчившись, охоче пішов не на виробництво, а у заводську службу охорони праці, мотивуючи свій вибір так: обмаль роботи, а головне — обмаль відповідальності. І не він один сповідує таку позицію. Тому досить

проблематично на цьому фоні виглядають заклики Держгірпромнагляду до своїх підлеглих активніше «знімати стружку» зі служб охорони праці.

То що ж робити? Яким же чином зрештою добитися ефективної охорони праці на кожному конкретному підприємстві? Зокрема, на малих чи середніх, як наприклад, ТОВ «Уніпроменергосервіс» чи ТОВ «Рубікон-Моноліт», котрими повняться з року в рік практично всі промислові галузі України? Питання «бородатте». І загибель людей на означених вище підприємствах — лише тоню-

ПРЕС-СЛУЖБА ПОВІДОМЛЯЄ

ЛЮДИ НЕ ВБИВАЮТЬ СЕБЕ САМІ

Слова стародавнього філософа Сенеки про те, що люди не вмирають, а вбивають себе самі, пройшли через віки і, на жаль, залишаються актуальними в сучасному світі. Але це — на перший погляд. Байдушність, легковажність, небаліст, необачність — риси, притаманні людям як у побуті, так і на виробництві. Вони стають причиною загибелі працівників на виробництві...

Аналіз стану промислової безпеки та охорони праці на підприємствах Прикарпаття засвідчує, що сьогодні найбільше нещасних випадків трапляється у будівельній галузі, де виконуються роботи підвищеної небезпеки більше ніж на 80 будівельних майданчиках.

На ситуацію, яка склалася, необхідно терміново реагувати, бо за 9 місяців 2008 р. в області було допущено 33 нещасних випадки, що на три більше, ніж за аналогічний період минулого року. В той же час рівень смертельного травматизму зріс утричі (з 2 до 6 нещасних випадків). Основним травмуючим фактором при цьому стало падіння потерпілих з висоти.

18 березня під час перенесення дошки на майданчику, де проводилась реконструкція басейну загальноосвітньої школи І—ІІІ ступеня у Калуші, тесляр ПП «Еліте» втратив рівновагу, впав з висоти 2,4 м і отримав смертельну травму.

19 травня під час демонтажу хвилястого шиферу на будівлі військового містечка в Івано-Франків-

ську упав з висоти 6 м тесляр-бетонник ВАТ «Житлобуд».

4 липня під час пересування по даху новозбудованого будинку у Калуші через незастосування засобу індивідуального захисту впав з висоти маляр-штукатур ПП «С-Інвест».

3 жовтня під час примірювання заготовки для підшивки карнизу даху новозбудованого будинку у Коломиї випали з віконного отвору третього поверху двоє теслярів ТОВ «Скіф». Від отриманих травм один помер на місці пригоди, а другий був доставлений у центральну районну лікарню.

Інспектори теруправління Держгірпромнагляду по Івано-Франківській області провели розслідування обставин та причин нещасних випадків. Які ж причини такого стану травматизму в цій галузі? Це в основному порушення вимог безпеки під час організації робіт, експлуатації обладнання, приладів та механізмів, ігнорування та невиконання працівниками нормативно-правових актів з охорони праці та проми-

слової безпеки. У більшості нещасних випадків прослідковується негативна статистика недостатнього контролю з боку організаторів виконання робіт за дотриманням інструкцій з охорони праці.

На підприємствах відсутні проекти виконання робіт, не отримані дозволи на виконання робіт підвищеної небезпеки, не встановлюються огороження робочих місць, до роботи допускаються працівники без проходження медичного огляду, навчання і перевірки знань з питань охорони праці, нерідко в стані алкогольного сп'яніння, потерпілі не застосовують засоби індивідуального захисту, зокрема запобіжний пояс та страхувальний канат.

Теруправління Держгірпромнагляду по Івано-Франківській області вимагає від керівників будівельних підприємств та організацій вжити невідкладних заходів, спрямованих на запобігання травматизму на виробництві. Передбачається провести навчання і перевірку знань інструкцій і Правил охорони праці під час виконання робіт на висоті, підвищити відповідальність керівників, у тому числі виконробів і майстрів підприємств за забезпечення безпечних умов праці на будівельних об'єктах.

Люди не вбивають себе самі. Вбиває байдужість, нехтування правилами безпеки праці, перш за все з боку безпосередніх керівників робіт. І, звичайно ж, роботодавців, які не забезпечують на будівництві функціонування системи управління охороною праці.

ПОРУШЕННЯ, ЩО ПРИЗВОДЯТЬ ДО ТРАВМАТИЗМУ

Професія будівельника за всіх часів вважалася мирною та почесною. І сьогодні суспільство віддає належне тим, хто будує школи, стадіони, житлові будинки... Але... Як часто в нашому житті виникає оце фатальне «але». На жаль, професія тих, хто будує, споруджує і зводить, є однією з небезпечних. Сучасний будівельний майданчик — це виробничий об'єкт з великою кількістю робіт підвищеної небезпеки, до виконання яких повинні залучатися тільки навчені працівники.

На Волині, як і по всій Україні, обсяги будівництва значні. Як не прикро, але рівень травматизму зростає. За 9 місяців минулого року на будовах Волинської області смертельно травмовано трьох працівників, за цей же період поточного року — п'ятеро (четверо з них — внаслідок дорожньо-транспортних пригод. Не всі вони сталися з причин, залежних від роботодавця).

Працівники ЗАТ «Луцький домобудівний комбінат» здійснювали будівництво житлового будинку. Муляр Б. Тарасюк переставляв порожні металеві ящики з одного місця на інше за допомогою вантажопідіймального крана. Зачепивши два ящики за одну петлю кожних, він дав сигнал кранівнику на їх переміщення. Один з ящиків масою 20 кг зірвався з гака і впав з висоти 10 м на нього, що призвело до травм, не сумісних з життям. У сім'ї сиротами залишилося 8 дітей.

Про головні проблеми у будівельній галузі, що призводять до виникнення нещасних випадків на будівництві, розповів начальник відділу організації державного нагляду та обліку травматизму територіального управління Держгірпромнагляду по Волинській області В. Кондратюк:

— Одна з головних проблем — відсутність технічної документації на початок будівельних робіт. Як правило, перед початком будівництва повинно бути рішення відповідного органу про виділення певної земельної ділянки. Далі йде замовлення проекту на будівництво, до якого додається проект виконання робіт. Замовник звертається в інспекцію Держархбудконтролю, де отримує дозвіл на початок будівництва. Отримавши технічну документа-

цію, замовник передає комплект документів генеральному підряднику, який, у свою чергу, починає підготовку будівельного майданчика. Важливий момент — отримання дозволу на початок будівництва в органах Держгірпромнагляду.

Звісно, ця процедура складна, але необхідна. На виготовлення документації потрібні великі кошти. А замовники з підрядниками скорочують цю процедуру і вносять свої корективи. Як саме? Приступають до будівництва без дозволів і проектів. Наслідки такої самодіяльності передбачити не складно. Виникає запитання: хто ж повинен контролювати таку ситуацію? Все залежить від інспекції Держархбудконтролю. Вона повинна перевіряти кожне підприємство, що розпочало будівельні роботи, на наявність документації. Несумлінна робота інспекції дає змогу розпочинати будівництво без дозволу, який видає територіальне управління Держгірпромнагляду.

Як в інших областях, так і на Волині проведені перевірки об'єктів будівництва засвідчують непоодинокі випадки виконання будівельно-монтажних робіт без наявності проекту організації робіт, його експертизи, проекту виконання робіт і відповідного дозволу Держгірпромнагляду.

Існують й інші проблеми. Працюючи на висоті, працівник повинен використовувати запобіжний пояс або ж його робоче місце повинно бути огорожене. На жаль, ця вимога дотримується рідко. А іноді й взагалі на це ніхто не звертає уваги.

У зоні, де ведуться будівельно-монтажні роботи, не повинні перебувати інші працівники, крім стропальника. Цю вимогу правил безпеки рідко де виконують.

Що стосується відсутності засобів індивідуального захисту, то складається така ситуація: або керівництво не забезпечує працівників ЗІЗ, або ж працівники ними не користуються. Наприклад, у нещасному випадку, що стався у ЗАТ «Луцький домобудівний комбінат», захисна каска могла врятувати життя муляру Б. Тарасюку. Звісно, він отримав би травми, але не смертельні.

Існує ще одна проблема, пов'язана з безпекою на будівельних майданчиках. На даному етапі розвитку нашої держави будівельники керуються нормами і правилами, затвердженими ще за часів Радянського Союзу. Правила застарілі і не охоплюють весь обсяг сучасних робіт. Відповідно до технологій сьогодення необхідні нові будівельні норми і правила. На

СИТУАЦІЯ В РЕГІОНАХ

жаль, і нормативно-правова база з цього питання у нас, м'яко кажучи, не в порядку.

Посадові особи Держгірпромнагляду перевіряють об'єкти будівництва, накладають штрафи, призупиняють роботи. Але ж потрібно визнати, що на кожному будівельному майданчику інспектора не поставиш. Отож головним є усвідомлення рівня небезпеки та відповідальності самими замовниками, підрядниками, роботодавцями та працівниками.

Які ж причини створюють підґрунтя для виникнення порушень і як наслідок — смертельного травмування

працівників на виробництві? Як не прикро, причини повторюються з року в рік: низький рівень організації роботи на виробництвах, допуск до роботи посадових осіб і робітників, які не мають кваліфікації відповідного рівня, не пройшли навчання та перевірку знань з питань охорони праці; низький рівень трудової дисципліни на виробництві і як результат — виконання будівельно-монтажних робіт без застосування засобів індивідуального та колективного захисту. Діяльність служб охорони праці на будівельних майданчиках також ма-

ло спрямована на створення безпечних умов праці та профілактику травматизму.

Коли буде система і порядок з прийняттям відповідних законів і правил, коли керівництво будівельної галузі держави дбатиме про технічну документацію, роботодавці будуть турбуватися про створення безпечних умов праці, а працівники — за свою безпеку та безпеку людей, які працюють поряд, тоді колесо травматизму у будівельній галузі перестане робити свої страшні оберти.

ЯК ЦЕ БУЛО

Комісія, створена наказом територіального управління Держгірпромнагляду по Київській області та м. Києву, провела розслідування обставин та причин групового нещасного випадку зі смертельним наслідком з робітниками СП «Служба колії, тунельних споруд і будівель КП «Київський метрополітен».

8 липня 2008 р. начальник дистанції електроμηχανічної служби КП «Київський метрополітен» С. Труш телефоном повідомив начальника служби М. Логвіна про необхідність проведення ремонтних робіт вентилятора у вентиляційній шахті № 228 станції метро Палац спорту. Для цього необхідно було розібрати дві шумопоглинаючі стіни із шлакобетонних блоків. Демонтаж першої стіни проводила бригада тунельних робітників у складі М. Седзяла, В. Селюченка, С. Петровського та М. Писаренка з 12 до 19 липня 2008 р.

Про обсяги робіт М. Логвін не повідомив керівництво СП «Служба колії, тунельних споруд і будівель» та не розробив заходи щодо забезпечення безпечного виконання робіт з оформленням наряду-допуску.

22 липня 2008 р. о 22 год 30 хв тунельний майстер С. Наконечний отримав завдання на демонтаж другої шумопоглинаючої стіни і доручив виконання робіт бригаді у тому ж складі, провівши з ними інструктаж з пи-

тань охорони праці. Пройшовши інструктаж, М. Седзяло, В. Селюченко, С. Петровський та М. Писаренко пішли до приміщення № 37, де випили горілки. Близько 1 год 50 хв вони зареєструвалися у чергові по станції та попрямували по тунелю метрополітену до місця роботи, куди о 2 год 20 хв прийшов і майстер С. Наконечний. Побачивши, що у вентиляційній шахті № 228 робітники розкладають інструмент для демонтажу шумопоглинаючої стіни, він залишив їх.

Робітники розбились по парах М. Седзяло — В. Селюченко та С. Петровський — М. Писаренко. Щоб прискорити розбирання стіни, М. Седзяло запропонував завалити її, розібравши кілька шлакобетонних блоків з нижньої частини. Погодившись, робітники обрізали нижню арматуру, що порушило стійкість стіни. Першими до виконання робіт приступили М. Седзяло та В. Селюченко. Під час другого підходу близько 3 год 45 хв 23 липня стіна завалилася, і робітники опинилися під уламками. Спроба С. Петровського та М. Писаренка витягти постраждалих з-під завалу не вдалася. На допомогу прийшли інші працівники метрополітену. Лікарі швидкої допомоги, які прибули через 20 хв, констатували смерть М. Седзяла та В. Селюченка.

За висновком судово-медичної експертизи, вони померли від закритої травми грудей з переломами ребер і ушкодженням внутрішніх органів. Судово-токсикологічне дослідження виявило в крові потерпілих етиловий спирт.

Було також встановлено, що С. Наконечний, С. Петровський та М. Писаренко на момент нещасного випадку також перебували в стані алкогольного сп'яніння.

Комісія з розслідування дійшла висновку, що трагедія сталася внаслідок відсутності заходів щодо забезпечення безпечного виконання робіт, недостатнього контролю за додержанням робітниками вимог охорони праці під час виконання технологічних процесів, порушення технологічного процесу демонтажу стіни, вживання алкогольних напоїв.

О. КАСЬЯН (прес-служба теруправління Держгірпромнагляду по Київській області та м. Києву)

МІЖНАРОДНІ КОНТАКТИ

ВІДБУЛАСЯ КОНФЕРЕНЦІЯ

11–13 листопада 2008 р. у Пуці-Водиці під Києвом відбулася II міжнародна конференція «Сучасні ЗІЗ — способи

забезпечення безпеки». Організатором конференції виступив провідний в Україні виробник і постачальник засобів індивідуального захисту — компанія «ПромСИЗ». У роботі конференції взяли участь представники Держгірпромнагляду, Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики, органів із сертифікації, керівники промислових підприємств і організацій України, представники підприємств — виробників ЗІЗ з Росії, експерти з Франції та Нідерландів.

Важливість забезпечення працюючих якісними ЗІЗ відзначив, відкриваючи конференцію, керівник Українського центру підтвердження відповідності «Промбезпе-

ник директора з наукової роботи М. Лисюк. Було дано аналіз стану травматизму, нормативної бази в Україні, що стосується засобів індивідуального та колективного захисту працюючих, шляхів її переробки з урахуванням основних вимог директиви Ради Європейського економічного співтовариства 89/656/ЄЕС, визначено основні напрями роботи з оновлення діючих нормативно-правових актів, розробки нових державних стандартів, галузевих норм безплатної видачі засобів індивідуального захисту, продовження роботи щодо створення каталогів сучасних ЗІЗ.

Реальний стан охорони праці на підприємствах будівельної галузі, особливості виконання робіт на висоті, проблемні питання та шляхи їх практичного вирішення виклав у своєму виступі начальник державної інспекції промислової безпеки та охорони праці у будівництві управління Держгірпромнагляду по Київській області та м. Києву О. Назаренко.

Враховуючи те, що правильне застосування сучасних засобів захисту потребує спеціальної підготовки та навчання, практичну частину конференції було присвячено демонстрації методів безпечної роботи на висоті, засобам евакуації потерпілого з висоти, а також процедурі статичних і динамічних випробувань ЗІЗ. У рамках конференції було організовано виставку сучасних ЗІЗ. Представники західних компаній ознайомили учасників конференції з європейською

практикою організації та виконання робіт на висоті.

Комерційний директор французької компанії «Capital Safety Group» Д. Перотті поділився досвідом забезпечення безпеки під час роботи на висоті з використанням продукції, яку розробляє компанія, і намітив шляхи співробітництва з компанією «ПромСИЗ».

Промовці відзначили як позитивний фактор те, що сьогодні на ринку з'являються вітчизняні підприємства, які не тільки виробляють якісну продукцію, що забезпечує безпеку працюючих на висоті, але й максимально враховують побажання споживачів. Для надання допомоги під час вибору та використання сучасних ЗІЗ спеціалісти компанії «ПромСИЗ» проводять тренінги та навчання своїх клієнтів.

Одним з важливих результатів роботи II міжнародної конференції стало створення робочої групи у складі спеціалістів Держгірпромнагляду, компанії «ПромСИЗ», УЦ ДСЗ АР Крим та асоціації промислового альпінізму.

Учасники конференції прийняли рекомендації, спрямовані на підвищення рівня промислової безпеки та охорони праці, серед яких:

формування та розповсюдження ННДІБПОП серед зацікавлених користувачів інформації про стан виробничого травматизму, особливо під час виконання робіт на висоті, в тому числі пов'язаних з використанням засобів індивідуального захисту працюючих;

участь робочої групи в розробці та експертизі законопроектів, нормативно-правових актів з охорони праці у сфері ЗІЗ, проведення незалежного громадського контролю за якістю та надійністю ЗІЗ від падіння

ка» В. Толмачов. Особливо це актуально сьогодні, коли на ринок надходить багато неякісних і несертифікованих ЗІЗ від падіння з висоти, що підтвердили результати експертизи та експлуатаційних випробувань запобіжних поясів різних виробників, що проводяться впродовж останніх двох років у лабораторії компанії «ПромСИЗ».

Учасники конференції розглянули питання відповідності українського законодавства рішенням Європейського Союзу щодо вимог до ЗІЗ. Введення в дію технічного регламенту засобів індивідуального захисту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів від 27.08.2008 р. № 761, та пов'язане з цим переведення випуску продукції, що відповідає європейським стандартам, поставило перед вітчизняними виробниками відповідальні та важливі завдання.

Питання діяльності Національного науково-дослідного інституту промислової безпеки та охорони праці, як головної організації з питань охорони праці та промислової безпеки, висвітлює в своїй доповіді перший заступ-

з висоти, що надходять на вітчизняний ринок, та інші.

Ю. ЯКУБЕНКО, директор департаменту маркетингу ТОВ «ПромСИЗ»

На знімках:
навчально-практичний тренінг із застосування ЗІЗ від падіння з висоти;
евакуація потерпілого з висоти за допомогою верхолазного спорядження

Коротким рядком

Тривалість життя чоловіків у Донбасі найнижча в Україні — 59—60 років, тобто багато з них не доживають до пенсії. Так, у 2007 р. 28% померлих чоловіків були у працездатному віці, а не дожили до пенсії 42%. Таке співвідношення порушує баланс поколінь, збільшує кількість удів і сиріт. Одна з причин ранньої смерті — високий рівень травматизму на виробництві, особливо — внаслідок дорожньо-транспортних пригод. Минулого року в результаті ДТП у Донецькій області загинуло 847 осіб, що вдвічі більше, ніж десять років тому. Через високу концентрацію шкідливих речовин у повітрі в регіоні є особливо тяжким і найчастіше закінчується смертю перебіг інфекційних і хронічних захворювань.

За даними виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та профзахворювань, за 9 місяців 2008 р. в Україні зареєстровано 5013 випадків профзахворювань, що на 12,6% більше, ніж за аналогічний період 2007 р. Збільшилась кількість профзахворювань у таких областях: Черкаській — на 100% (з 11 до 22); Волинській — на 66% (з 90 до 149); Запорізькій — на 50% (з 28 до 42); Івано-Франківській — на 50% (з 2 до 3); Луганській — на 27% (з 808 до 1029); Дніпропетровській — на 15% (з 814 до 941); Донецькій — на 5% (з 1793 до 1887). Зниження рівня профзахворюваності зафіксовано в Чернігівській, Київській, Вінницькій, Житомирській областях, у м. Севастополі та в АР Крим. Збільшилась кількість померлих внаслідок профзахворювань у Івано-Франківській, Кіровоградській та Луганській областях.

НАСТАВ ЧАС ПОДБАТИ Й ПРО ЗДОРОВ'Я МЕДИКІВ

Найважливішим завданням держави є збереження життя і здоров'я громадян у процесі їхньої трудової діяльності. Це твердження цілком справедливе й стосовно медичних працівників, для яких також необхідно створювати належні умови праці. Яким є стан справ щодо цього питання у Харківському регіоні, про наявні труднощі та шляхи їх вирішення нашому власному кореспондентові Вадиму КОБЦЮ розповідає голова Харківської обласної організації профспілки працівників охорони здоров'я Л. Рудик.

Якщо говорити про умови праці та стан здоров'я працівників охорони здоров'я в регіоні, то вони, як і в цілому по країні, залишають бажати кращого. Незважаючи на значний науковий і медичний потенціал, який має галузь, проблеми, пов'язані зі станом здоров'я медиків, ні на державному, ні на регіональному рівні не вивчаються. Не вироблено, на жаль, і ефективної державної політики в питаннях створення сприятливих умов праці для медиків.

І все-таки обласний комітет профспілки спільно з головними управліннями охорони здоров'я облдержадміністрації та міськради завжди намагався приділяти увагу цим питанням. Так, впродовж двох останніх років в області діє затверджений перелік рейтингових показників стану здоров'я медпрацівників. Ці дані потім аналізуються головним обласним управлінням охорони здоров'я по районах та у м. Харкові.

Питання, що стосуються охорони праці та здоров'я медиків, знайшли відображення в галузевій угоді між обласними управліннями охорони здоров'я і фармацевтичної, санітарно-епідеміологічної службою, різними медичними науково-дослідними інститутами, обласною організа-

цією роботодавців галузі охорони здоров'я та обласним комітетом профспілки. На місцях ці питання знайшли відображення у розділі «Охорона праці» колективних договорів.

На спільних засіданнях колегій, пленумів, президій ці питання постійно розглядаються, і треба сказати, що заходи, що вживаються, дають позитивні результати. Зокрема, можна зазначити, що в багатьох закладах охорони здоров'я суттєво покращилася робота з організації та проведення періодичних медичних оглядів, флюорографічних обстежень, онкопрофоглядів та ін. Підвищилася відповідальність перших керівників лікувальних закладів за вирішення цих проблем.

Сьогодні практично всіх медичних працівників регіону, яким за умовами праці належить спецхарчування, забезпечено ним.

Але заходів, що вживаються, на жаль, недостатньо. Впродовж останніх 8 років серед працівників охорони здоров'я нашої області простежуються високі показники захворюваності на туберкульоз, онкологічні, серцево-судинні захворювання. Не знижуються й показники виробничого травматизму.

Так, коефіцієнт частоти захворюваності на туберкульоз, виявлен-

ної вперше, в 2006 р. становив 90,5 на 100 тис. працюючих, у 2007 р.— 93,7, у першому півріччі 2008 р.— 50,4. Це в 1,3 разу перевищує показник частоти захворюваності всього населення, а в групі декретованого населення медпрацівники, які захворіли, становили 53,9%. Щороку від 7 до 15 випадків захворювання на туберкульоз медпрацівників прямо пов'язані з професійною діяльністю.

Насторожує також високий рівень первинного виходу на інвалідність. У 2007 р. цей показник становив 43,8 на 100 тис. працюючих. Усього в 2007 р. на інвалідність пішло 320 медичних працівників, у першому півріччі 2008 р.— 150 осіб. Доречно зазначити, що у працівників інших галузей показник первинного виходу на інвалідність значно нижчий — не більш як 15 осіб на 100 тис. працюючих.

У структурі первинної інвалідності та смертності на першому місці — новоутворення, на другому — хвороби системи кровообігу, потім йдуть хвороби кістково-м'язової системи, ендокринної системи, травми.

Діяльність медичного працівника пов'язана з ризиком для здоров'я, а часом — і життя. Це високе нерво-емоційне, психічне й розумове напруження, робота в агресивному середовищі (з ризиком заразитися інфекцією чи травмуватися під час операцій, маніпуляцій). У багатьох випадках лікарі й медсестри змушені працювати в умовах дії шкідливих хімічних або фізичних факторів навколишнього середовища. Це також вимушене положення тіла під час роботи, підвищене зорове напруження, високі фізичні навантаження під час проведення операцій, досліджень і, нарешті, особливості режиму праці (чергування, робота вночі).

Працюючи постійно в таких умовах, медпрацівники розраховують на компенсації та доплати, на створення сприятливих і безпечних умов праці, забезпечення засобами індивідуального захисту, безплатним спецхарчуванням тощо. Проте фінансування галузі сьогодні таке, що кошти на охорону праці виділяються лише за залишковим принципом і в останню чергу. Часто не виділяються зовсім.

Із 592 одиниць рентгенодіагно-

стичної, рентгенотерапевтичної та флюорографічної апаратури, що експлуатується у медзакладах області, гарантійний термін мають лише 13%. Близько 30% рентгенологічного устаткування відпрацювало понад 20 і більше років. Складно вирішуються питання забезпечення медперсоналу спецодягом і спецвзуттям. Кардинального оновлення потребують усі засоби індивідуального захисту медпрацівників, але особливо це актуально, знов-таки, для рентгенологів.

Багато нарікань з боку рядових працівників медзакладів надходить з приводу ненарахування належних доплат за роботу з дезінфікуючими засобами, з різними хімічними реагентами, що застосовуються під час лабораторних досліджень, за роботою з хворими в спеціальних (психоневрологічних) лікувальних закладах. Сумно, але доводиться констатувати, що у багатьох випадках усіма цими проблемами, які важко вирішити, керівники медичних закладів змушені займатися практично самотужки.

Більше того, складається деякою мірою парадоксальна ситуація: мало того, що практично ніхто з керівників місцевих органів влади, у чий власності перебуває більшість медичних закладів, серйозно не переймається питаннями охорони та гігієни праці медиків. Часом саме можновладці створюють нестерпні (морально-психологічні) умови для головних лікарів лікарень і поліклінік. Якщо хтось із впливових міських чи обласних чиновників захоче призначити або зняти з посади когось-небудь з керівників медичних закладів, то це їм, як правило, легко вдається. Депутати рад різних рівнів рідко вникають у подібні тонкощі й не роздумуючи голосують за пропонувані чиновниками рішення та постанови.

Але ж усе це позначається на здоров'ї працівників. Керівники медичних закладів, які одержали стреси, інфаркти та інсульту після необгрунтованих депутатських рішень, виходять не тільки на пенсію, але й на інвалідність. Звичайно, розлади здоров'я формально не мають зв'язку з професією, хоча зв'язок цей простежується цілком очевидно.

З огляду на ці негативні явища, беручи до уваги недостатнє фінансування заходів, спрямованих на

покращання безпеки та умов праці медичних працівників, при нашому обкомі профспілки створено спеціальну комісію «Громадськість — керівникам органів і закладів охорони здоров'я».

Українська Федерація роботодавців охорони здоров'я за активної допомоги цієї громадської організації почала проводити науково-практичні куцшові конференції на тему: «Умови, безпека праці та здоров'я медичних працівників України».

На конференції, що пройшла в Харкові, працівники та ветерани галузі визначили найважливіші напрями діяльності й висловили пропозиції щодо їх реалізації. Найбільш значущими сьогодні є: розробка державної галузевої програми покращання стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища на 2009—2012 рр., а також розгляд Верховною Радою проектів законів про медичних працівників та їхній соціальний захист.

Що стосується нашого регіонального рівня, то й обком профспілки працівників охорони здоров'я, і новостворена комісія вже направили голові Харківської облдержадміністрації А. Авакову свої конкретні пропозиції для внесення їх до Регіональної програми покращання стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища на 2009—2012 рр., що розробляється. Більшість з них внесено до проекту програми. Було б бажано, щоб і центральні органи, і органи виконавчої влади на місцях швидше прийняли цю програму. Адже її затвердження на регіональному рівні дасть змогу вже наступного року обладнати в 24 медзакладах регіону спеціальні кімнати відпочинку та приймання їжі для медперсоналу групи ризику. Для лікарів, медсестер і санітарок, які мають справу з живими збудниками туберкульозу, придбають спеціальні респіратори зі знімними фільтрами тощо.

...У трудових колективах медичних закладів передбачається активніше проводити навчання керівників, інженерів з охорони праці та членів профактиву з питань охорони праці. В усіх лікувально-профілактичних закладах регіону планується обладнати кабінети охорони праці.

Інакше кажучи, настав час по-

ПОВІДОМЛЯЮТЬ ВЛАСКОРИ

Завдяки реконструкції та модернізації основних фондів, оновленню виробництва, застосуванню сучасних технологій, ефективному функціонуванню СУОП ВАТ «Алчевський металургійний комбінат» (ВАТ «АМК») неодноразово добивалося крацих в галузі показників стану промислової безпеки та охорони праці. Комбінат було відзначено і в Міжнародному академічному рейтингу популярності та якості «Золота Фортуна». В усьому цьому є величезна заслуга працівників медико-санітарної частини комбінату, яку очолює Л. Бендюкова. Сьогодні, коли гірничо-металургійний комбінат країни зазнає неабияких економічних потрясінь, зберегти здоров'я працівників — значить зберегти найцінніший капітал.

ЗДОРОВ'Я — НАЙЦІННІШИЙ КАПІТАЛ

Медико-санітарній частині Алчевського металургійного комбінату — 50 років

генеральний директор комбінату, Герой України Т. Шевченко, і його заступник з охорони праці та навколишнього середовища М. Антонов, піклуючись про впровадження найсучаснішого обладнання та технологій, які й на Заході ще в новинку, підкреслюють, що їх особливістю є автоматична зупинка технологічного процесу у випадку загрози життю працівників. Алчевські металурги таким чином на ділі довели, що найвищою цінністю на комбінаті дійсно є люди, їхнє здоров'я. І це вже більш ніж піввікова традиція. Підтвердженням тому — буклет, випущений до 50-річчя медико-санітарної частини комбінату.

Леніана Миколаївна розповіла, що ще в 1925 р. на Алчевському заводі відкрився перший фельдшерський медичний пункт, який незабаром було реформовано у лікарський. У 1931 р. медпункт було реорганізовано в медико-санітарний цех, а в 1939 р. при заводі створено поліклініку.

Війна, евакуація заводу, визволення Алчевська... Тепер це давня, але незабутня історія. У повоєнні роки на місці старого заводу виріс сучасний металургійний комбінат. Разом з ним міцніла й охорона здоров'я. У 1956 р. було збудовано поліклініку на 330 відвідань за зміну. У 1958 р. стали до ладу два корпу-

си, зведені спеціально для стаціонарного лікування працівників. Тут розташувалися спеціалізовані відділення на 290 ліжок: терапевтичне, травматологічне, хірургічне, неврологічне, ЛОР-відділення.

Саме 1958 р. прийнято вважати роком заснування медико-санітарної частини комбінату, хоча фактично про здоров'я його працівників тут почали піклуватися набагато раніше. Сьогодні у розпорядженні медиків 2 поліклініки, 4 здоровпункти на самому металургійному комбінаті, а також 2 здоровпункти у ВАТ «Алчевськкокс», п'ять відділень на 220 ліжок: терапія, неврологія, травматологія, хірургія з опіковими ліжками та нейро-травматологія. При цьому слід зазначити, що всі відділення — відкритого типу і обслуговують не тільки працівників великих підприємств, але й мешканців міста.

У нейротравматології та на опікових ліжках надається необхідна медична допомога не тільки дорослим, але й дітям. Крім того, діють клініко-діагностична лабораторія, кабінет функціональної діагностики, відділення ендоскопії та ультразвукової діагностики, рентгенологічне відділення, фізіотерапевтичний кабінет та інші.

За 50 років у медико-санітарній частині заводу курс лікування пройшли понад 350 тис. осіб, проведено більш як 90 тис. операцій. При цьому в умовах економічної нестабільності в країні й недостатнього фінансування охорони здоров'я працівники медико-санітарної частини та керівники металургійного комбінату зуміли не тільки зберегти колектив, але й розширити матеріальну базу лікувального закладу.

Леніана Миколаївна з вдячністю говорить про далекоглядність керівників ВАТ «АМК» і «Алчевськкокс», які закуповують сучасне медичне обладнання для медсанчастини і допомагають таким чином впроваджувати в практику нові методи лікування та медичні технології. Тільки впродовж двох останніх років за рахунок коштів

металургійного комбінату було придбано найсучасніше медичне обладнання на суму понад 2 млн. грн. Завдяки цьому клініко-діагностична лабораторія має в своєму розпорядженні біохімічний, коагулографічний, гематологічний аналізатори, бінокулярні мікроскопи та багато чого іншого.

Новий кабінет функціональної діагностики, відкритий у серпні 2007 р., радує не тільки комфортними умовами, але й новітнім діагностичним оснащенням. За рахунок коштів ВАТ «АМК» придбано 3- і 12-канальні

електрокардіографи, спірографічну систему, спіроаналізатор, комп'ютерний реографічний комплекс, цифровий аудіометр, ергометричний комплекс, дефібрилятор. Для кабінету ендоскопії придбано нові гастрофіброскоп, дуоденофіброскоп, копонофіброскоп з аксесуарами... Втім, немає потреби перераховувати далі наявне обладнання, назви, які мало про що говорять непосвяченому читачеві. Важливо зазначити, що для збереження здоров'я працівників комбінату витрачаються великі кошти, а медики вкладають в роботу талант, знання, досвід, а головне, виявляють увагу та доброту.

У буклеті, випущеному до піввікового ювілею медсанчастини, розповідається про те, якими теплом і турботою оточені на комбінаті жінки-трудівниці. Профілактичні огляди, прийом робітниць та майбутніх мам проводиться в новому гінекологічному кабінеті. Тут є все: кваліфіковані лікарі, уважні акушерки, діагностична й лікувальна апаратура, необхідна для надання медичної допомоги жінкам на амбулаторно-поліклінічному етапі оздоровлення.

Великі кошти було вкладено в капітальний ремонт поліклініки ВАТ «Алчевськкокс». Тепер вона має сучасний вигляд, що само по собі є немаловажним, оскільки ще до зустрічі з лікарем налаштовує відвідувачів на оптимістичний лад. Але головне — для оснащення кабінетів і лабораторій придбано все необхідне, що дає змогу справлятися з найпідступнішими недугами.

Важливу роль у створенні здорових умов праці відіграють на комбінаті цехові терапевти. Вони здійснюють контроль за дотриманням санітарно-гігієнічних норм у цехах, побутових приміщеннях, санкорпусах, їдальнях. Контроль за своєчасною і ретельною підготовкою до роботи в літній і зимовий періоди дає змогу знизити захворюваність на застудну групу хвороб і кишкові захворювання.

На жаль, є в медсанчастини ВАТ «АМК» і проблеми. Підрозділи стаціонарів фінансуються за рахунок бюджетних коштів і далеко не в повному обсязі. Але меди-

ки навіть у цих умовах виходять із такого становища, спираючись на свої знання, досвід, прагнення що б то не було зцілити хворого.

Як відомо, запорука здоров'я криється не стільки в лікуванні хвороб, скільки в їх профілактиці. Тому своєчасне і якісне проведення професійних медоглядів працівників дає змогу вчасно виявити ознаки захворювання. На комбінаті це — неухильний закон, додержання якого вимагається від кожного керівника і працівника. І результати в наявності. Так, із без малого 10 тис. осіб, обстежених відповідно до затвердженого графіка медоглядів, у 302 були виявлені підозри на відхилення від норми. Усім їм було створено умови для дообстеження у спеціалістів обласних лікувальних закладів. За результатами медогляду частині працівників було призначено амбулаторне лікування, видано санаторно-курортні карти, рекомендовано дієтичне харчування. Оздоровлено 2117 осіб в санаторії-профілакторії «Металург». При цьому працівники сплачували всього 10% вартості путівок. За рахунок коштів комбінату оздоровлено 250 пенсіонерів — колишніх працівників підприємства. У дитячому оздоровчому центрі імені Ю. О. Га-

гаріна відпочили й поправили здоров'я 1278 дітей працівників комбінату. А в пансіонатах і на базах відпочинку побували понад 5 тис. працюючих.

«Здоров'я, — підбиває підсумок Леніана Миколаївна, — основа повноцінного, насиченого життя кожної людини, це найбільша цінність, з якою ніщо не може зрівнятися. А професійне здоров'я — один з найважливіших показників суспільного здоров'я, яке реагує не тільки на соціально-економічні зміни, якість життя, але й на умови праці. Сьогодні не можна успішно вирішувати питання розвитку виробництва, не гарантуючи працюючій людині збереження здоров'я».

Редакція щиро вітає алчевських медиків з 50-річчям головного лікувально-профілактичного закладу міста металургів і коксохіміків, бажає благополуччя та успіхів у справі збереження здоров'я своїх земляків.

Геннадій ЩУРОВ,
наш власкор

На знімках:
головний лікар медсанчастини ВАТ «АМК» Л. Бендюкова;
здорові умови праці на комбінаті забезпечує

Коротким рядком

Впродовж 9 місяців поточного року на медико-соціальну реабілітацію потерпілих на виробництві управлінням виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та профзахворювань у Хмельницькій області виділено 2,7 млн. грн., з них 1,2 млн. грн. — на придбання автомобілів для 42 інвалідів внаслідок трудового каліцтва, 352 тис. грн. — на санаторно-курортне лікування.

Керівництво виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та профзахворювань у Херсонській області занепокоєне станом надходження страхових внесків. Вперше за роки функціонування Фонду в листопаді поточного року отримано лише 78% від передбачених обсягів коштів. Така ситуація в області зумовлена тим, що у зв'язку з економічною кризою 4 підприємства припинили діяльність, більш як 10 підприємств перейшли на скорочений робочий день або дво- чи триденну роботу на тиждень, десятки — відправили працівників у вимушені відпустки.

На Донеччині у зв'язку з економічною кризою у тяжкому становищі напередодні зими опинилися ветерани праці, які працювали на закритих тепер шахтах. Їм завезли лише 30% побутового вугілля, понад 16 тис. сімей зустрічають зиму без тепла. Збільшується заборгованість гірникам по заробітній платі. За словами Міністра праці та соціальної політики Л. Денісової, проблеми з виплатою зарплати вугільникам зумовлені неплатежами енергетичних підприємств та суттєвим зменшенням обсягів реалізації коксівного вугілля.

ПОВЕРНУТИСЬ ОБЛИЧЧЯМ

Нещодавно територіальне управління Держгірпромнагляду по Чернівецькій області здійснило цільову перевірку виконання робочими органами Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань Буковини статутних функцій та обов'язків щодо здійснення ними профілактичних заходів, спрямованих на усунення шкідливих і небезпечних виробничих факторів, запобігання нещасним випадкам на виробництві, виплат сім'ям загиблих одноразової допомоги тощо. Результати перевірки виявилися невтішними.

Оскільки відповідно до ст. 1 Закону «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності» профілактика виробничого травматизму є першочерговим завданням Фонду, а відповідно до ст. 23 згаданого законодавчого акта ця функція покладається на страхових експертів з охорони праці, то для забезпечення ефективності роботи кількість цих посад в області, за логікою, мала б бути достатньою. Проте в даному випадку за чотирма експертами закріплено 11 адміністративних районів. Але біда не тільки в цьому, бо, як засвідчують результати перевірки, не всі вони належним чином здійснюють покладені на них функції. Експерти нерідко захищають інтереси роботодавців, які не дбають про створення здорових і безпечних умов праці. Перейдемо до конкретних фактів.

У серпні цього року під час виконання трудових обов'язків отримав травму найманий працівник приватного підприємця В. Вовка (с. Мілієве Вишницького району). Незважаючи на те, що робітник був залучений до нової для нього роботи (розкрязування хлестів) без відповідного інструктажу, члени комісії з розслідування нещасного випадку, до складу якої ввійшов страховий експерт з охорони праці Вишницького відділення виконавчої дирекції Фонду М. Попенюк, потерпілого одностайно було звинувачено в порушенні інструкції з охорони праці. Якщо взяти до уваги, що головою комісії було призначено особу, відповідальну за стан охорони праці на дільниці, та те, що під час перебування на виробничому об'єкті

страховий експерт не помітив порушень нормативно-правових актів з охорони праці, які там мали місце, і не було внесено з цього приводу відповідного подання щодо їх усунення, то це свідчить, що цей посадовець пішов, як кажуть, на повіді у роботодавця.

Аналогічну безпринципність з боку М. Попенюка було проявлено при кваліфікації нещасного випадку, що стався із сторожем ТОВ «Сторожинецький Ліс Торг». Незважаючи на те, що нещастя трапилося під час виконання трудових обов'язків, комісія, до складу якої ввійшов страховий експерт, дійшла висновку, що нещасний випадок не пов'язаний з виробництвом.

Характерно, що необ'єктивність при з'ясуванні обставин та причин травмування працівників вищезазначений посадовець демонстрував і раніше, на що територіальне управління звертало увагу під час проведення попередніх перевірок, але, з усього видно, він не зробив після цього відповідних висновків. Страховий експерт М. Попенюк у ході проведення розслідування продовжує проявляти безпринципність стосовно недобросовісних роботодавців, упереджено ставитись до потерпілих та їхніх сімей. Крім цього, він не завжди кваліфіковано підходить до розробки заходів щодо усунення причин, що призводять до нещасних випадків. Він не здійснює належного контролю за виконанням виданих ним подань щодо усунення порушень вимог безпеки, натомість взяв за практику направляти до територіального управління Держгірпромнагляду листи з проханням вжити заходів впливу до роботодавців, які вчасно не направили йому тієї чи іншої інформації.

Дуже прикро, але суттєві упу-

щення в роботі допускає і страховий експерт обласного управління виконавчої дирекції Фонду Г. Лук'ян, який мав би бути прикладом для своїх підопічних у районах. Під час розслідування нещасного випадку з механізатором ТОВ «Валявське» Кіцманського району комісія з розслідування, членом якої був згаданий посадовець, дійшла висновку, що причиною нещастя було неякісне проведення інструктажу. І це в той час, коли на підприємстві взагалі не було розроблено жодної інструкції з охорони праці. У ході перевірки, проведеної державними ін-

вління саме допускає недоліки в роботі, порушення вимог нормативно-правових актів з охорони праці.

В управлінні виконавчої дирекції Фонду на момент перевірки не було розроблено Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, натомість до роботи були допущені неатестовані посадовці. Не проводяться виплати відшкодування шкоди потерпілому від нещасного випадку підлітку, про що йшлося в публікації «Всупереч сумлінню та здоровому глузду», вміщеній у журналі «Охорона праці» (№ 11, 2008 р.),

Перевірка виконання робочими органами Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві в Чернівецькій області статутних функцій показала, що страхові експерти нерідко захищають

спекторами, було виявлено, що інженер з охорони праці ТОВ «Валявське», який очолював комісію, не пройшов відповідного навчання та перевірку знань з питань охорони праці. Проте цей факт не отримав з боку страхового експерта належної оцінки. У всякому випадку він свого часу не поставив перед роботодавцем питання про усунення порушення.

Аналогічне потурання з боку Г. Лук'яна було допущено стосовно приватного підприємця Р. Гнатіва, який, не будучи атестованим з питань охорони праці, очолив комісію з розслідування нещасного випадку, що стався з водієм. Члени комісії, серед яких був страховий експерт, під час кваліфікації нещасного випадку не врахували допущені роботодавцем порушення, що стосувалися проходження водієм передбачених законодавством медичних оглядів і організації випуску на лінію рухомого складу. Отже, сам посадовець потурає роботодавцям-порушникам, наносить непоправної шкоди справі, провокує непорозуміння та тяганину, його дії створюють соціальну напругу серед потерпілих та їхніх родичів. Усім цим та іншим неподобствам можна було б запобігти, якби начальник управління виконавчої дирекції Фонду М. Розман та його заступник О. Луцак здійснювали належний контроль за роботою своїх підлеглих, проводили аналіз допущених ними порушень та упустили під час розслідування нещасних випадків та ін. На превеликий жаль, керівництво упра-

вління саме допускає недоліки в роботі, порушення вимог нормативно-правових актів з охорони праці. хоча комісія зі спеціального розслідування та суд визнали виробничу травму, якої він зазнав в одній з агрофірм Кіцманського району, такою, яка сталася під час виконання трудових обов'язків. З цих причин зволікаються виплати багатодітній сім'ї, годувальник якої, працюючи в одному з товариств Путильського району, загинув на виробництві.

Проте було б неправильним вважати, що управління виконавчої дирекції Фонду у Чернівецькій області взагалі не виконує своїх статутних функцій та обов'язків. Є в його роботі, звичайно, і багато позитивного. Тут ведуться реєстр нещасних випадків і професійних захворювань, контроль за виконанням заходів щодо їх запобігання, розроблених відповідними комісіями. За рахунок коштів Фонду проводиться навчання з питань охорони праці керівників і спеціалістів підприємств, установ та організацій, розробка науково-виробничою фірмою «Тензор», що в Чернівцях, приладів дозиметричного контролю за наявністю на робочих місцях шкідливих речовин тощо. Однак згадані в публікації критичні факти свідчать про те, що керівництву управління виконавчої дирекції обласного Фонду вже давно слід переглянути стиль і методи своєї роботи, повернутись обличчям до профілактики виробничого травматизму, викоринити раз і назавжди все те негативне, що викликає у застрахованих осіб гнів і справедливе обурення. Це було б якраз на часі, адже Фонд повинен стояти на захисті прав людей праці, а не корпоративних ін-

Безумовно, виконавча дирекція Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві і професійних захворювань України, управління Фонду в областях і робочі органи на місцях у цілому виконують свою соціальну функцію. Знизилася напруженість у питаннях соціального захисту потерпілих і членів їхніх сімей. Всі, кого роботодавець застрахував у робочих органах, або громадянин — суб'єкти підприємницької діяльності, застраховані у Фонді на добровільних засадах, у разі допущеного нещасного випадку на виробництві (страхового) чи професійного захворювання одержують від Фонду страхові виплати й інші медико-соціальні послуги, визначені ст. 21, 28, 29, 34 Закону «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, що призвели до втрати працездатності». Тільки за перше півріччя 2008 р. ці виплати в Одеській області становили більш як 32 млн. грн. Захищають потерпілих на виробництві органи Держгірпромнагляду, місцеві державні адміністрації, профспілки та ін. Їхні функції визначено законодавством про охорону праці. Роботодавець зобов'язаний створити на робочому місці умови праці, що відповідають нормативно-правовим актам, фінансувати заходи з охорони праці, організувати розслідування та вести облік нещасних випадків. Кабінет Міністрів забезпечує реалізацію державної політики в галузі охорони праці, подає на затвердження Верховної Ради загальнодержавну програму покращання стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, координує роботу міністерств з цих питань. Місцеві, обласні державні адміністрації формують цільові, регіональні програми покращання стану охорони праці в регіонах. Органи Держгірпромнагляду взагалі можуть все, навіть видавати приписи керівникам виробництва, притягувати до адміністративної відповідальності, порушувати питання про відповідність посадових осіб займатим посаді, направляти матеріали

ЗАХИЩАЮТЬ УСІ, А ПОВИНЕН ЗАХИЩАТИ ЗАКОН

Діяльність Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України все більше удосконалюється, накопичується досвід роботи.

Як захистити потерпілого на виробництві, забезпечити йому своєчасний і діючий соціальний захист? Свою думку з цього приводу висловлює заступник начальника управління виконавчої дирекції Фонду в Одеській області Г. ПРИСУХА.

частині проведення профілактичних заходів, спрямованих на усунення шкідливих і небезпечних виробничих факторів, запобігання нещасним випадкам на виробництві. Для обласних управлінь і робочих органів Фонду це закінчилося черговою цільовою перевіркою Держгірпромнагляду. Мені вже незручно писати про це. Одеське управління Фонду за час його існування перевіряється щороку профільною інспекцією Мінпраці, КРУ та прокуратурою. У травні поточного року органи прокуратури всіх рангів — від районних до Генеральної прокуратури України — спільно з теруправлінням

Держгірпромнагляду по Одеській області перевіряли ці питання. Тепер знову. Невже їм усім незрозуміло, що Фонд не може вирішити проблему профілактики травматизму, використовуючи свій бюджет, що тут повинен розщедритися роботодавець, який змушує працювати людей у небезпечних умовах, який не думає про те, щоб по справедливості, об'єктивно захистити залучених до роботи працівників? У гіршому становищі сьогодні опинилися робітники, які з якихось причин виконували роботи за договором підряду і не були оформлені на роботу відповідно до трудового законодавства України. Нещасні випадки, що сталися на виробництві з такими працівниками, згідно з діючим Порядком розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві не пов'язуються з виробництвом. І виплати Фондом по них не провадяться.

У статті «Зловісний блиск «Кристалу» («Охорона праці», № 8, 2008 р.) детально викладено проблеми, що виникають під час розслідування подібних випадків, і названо тих, хто повинен займатися такими роботодавцями. У цьому ж номері журналу начальник державної інспекції теруправління Держгір-

на недбайливих роботодавців до органів прокуратури для притягнення їх до відповідальності згідно з чинним законодавством.

Профспілки здійснюють громадський контроль, хоча їхні права законодавець багато в чому обмежив. Але пропонувати роботодавцю призупинити роботу у разі загрози життю та здоров'ю працюючих — у них це право є, проте хто це буде робити — питання. На папері захисників багато, але, як кажуть, де багато няньок, там дитя каліка. Згідно зі ст. 1 Закону для Фонду завданнями страхування від нещасного випадку є проведення профілактичних заходів, спрямованих на усунення шкідливих і небезпечних виробничих факторів, запобігання нещасним випадкам на виробництві та професійним захворюванням. Цими питаннями Фонд займається мало. І на це є об'єктивні причини, про що журнал «Охорона праці» неодноразово інформував своїх читачів. Керівники нашого управління детально інформували, куди спрямовуються ці кошти і на які цілі.

Останніми роками активізувалася робота з навчання фахівців з охорони праці за рахунок коштів Фонду. Страхові експерти з охорони праці проводять значну роботу щодо пропаганди безпечних методів праці, поширення на підприєм-

ствах нормативної літератури, плакатів, пам'яток та іншої спеціальної літератури.

І все-таки в питаннях безпеки праці на виробництві основним захисником працюючих, і не тільки їх, а й усіх громадян, на нашу думку, має стати Закон. Ці питання хвилюють усіх. Особливо вони стають актуальними, коли трапляються аварії з загибеллю людей, і, як результат, необхідно відшкодувати шкоду потерпілим або членам їхніх сімей. У цей період усі рішення затверджуються на основі створеної в країні нормативно-правової бази. І щоразу переконуємося, що вона недосконала.

Після чергових трагедій на шахтах вугільної промисловості Рада національної безпеки та оборони України 30 травня 2008 р. прийняла документ «Про стан і перспективи розвитку вугільної промисловості та невідкладні заходи щодо підвищення безпеки праці в цій галузі». Було видано Указ Президента України від 05.08.2008 р. № 685/2008. Намічено ряд заходів, які повинні здійснити Кабінет Міністрів, Міністерство вугільної промисловості, Держгірпромнагляд, Міністерство праці та соціальної політики України. Запропоновано посилити нагляд за діяльністю Фонду в

промнагляду по Кіровоградській області О. Золенко в статті «Зачекаємо, що скаже Одеса» порушив питання своєчасного розслідування нещасного випадку з працівником Торговицької загальноосвітньої школи Новоархангельського району. Ще один «захисник» робочої людини. Начебто все правильно, але винен в усьому знову ж Фонд або його безправний страховий експерт з охорони праці.

Порядок розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві та Перелік обставин, за яких настає страховий випадок державного соціального страхування громадян від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, затверджено постановою Кабінету Міністрів від 25.08.2004 р. № 1112. Згідно з цими документами тільки в Одеській області у першому півріччі 2008 р. нараховувалося 44 нестрахових випадки, з яких 40 — зі смертельними наслідками. По цих випадках потерпілі та члени їхніх сімей пишуть скарги в усі інстанції, що були названі на початку цієї статті. Подають позовні заяви до судів і, як правило, судитися з ними доводиться Фонду соціального страхування, який повинен доказувати, що він не може платити, оскільки нещасний випадок не страховий, потерпілий працював не в інтересах виробництва тощо. Члени сімей і потерпілий ставлять запитання: тоді в чіх інтересах працював потерпілий? І тут рішення приймає суд, який теж не завжди буває об'єктивним. Як же вирішити цю проблему? Захисників багато, а сім'я залишається без годувальника, і ніхто її не хоче підтримати.

Є і такі нещасні випадки, що сталися з людьми, які забезпечують роботою себе самостійно і які не застрахувалися на умовах добровільної сплати внесків у Фонді. 15.09.2008 р. у Білгород-Дністровському районі Одеської області на СП «Скіф» підприємець, орендуючи приміщення для організації виробництва з переробки виноградної кісточки, у ході підготовчих робіт одержав смертельну травму. Згідно

з діючим Порядком нещасний випадок з цією фізичною особою не є страховим, тому що він добровільно не застрахувався. Отже, і відповідні виплати його сім'ї не належать.

Виконавча дирекція Фонду України у листопаді 2006 р. видала наказ № 702, в якому визначила порядок індивідуального страхування осіб, які забезпечують себе роботою самостійно. По всій Україні проведено роз'яснювальну роботу, кожній фізичній особі, яка використовує найману працю, при здачі звітності видано пам'ятки з цього питання. Проте страхування — справа добровільна, і Закон тут безсилий. На нашу думку, такі підприємці, перш ніж почати які-небудь роботи, особливо там, де є небезпечні та шкідливі фактори виробництва, повинні бути застрахованими, і тоді вони і їхні сім'ї будуть со-

стався цей нещасний випадок, фінансує заходи щодо запобігання таким випадкам. Така норма дала б змогу захистити усіх, хто працює на виробництві в інтересах країни. При цьому профілактику травматизму і виплати застрахованим особам здійснює Фонд, а якщо працівники не застраховані, виплати і реалізацію заходів оплачує роботодавець, який допустив їх до роботи, не забезпечивши безпеку праці. Цим було б усунуто багато протиріч, що виникають сьогодні в ході розслідування нещасних випадків на виробництві. Органи Держгірпромнагляду в ході розслідування більше уваги приділяли б об'єктивності в плані виявлення технічних і організаційних причин того, що сталося, розробці заходів щодо усунення причин травмування. Фонд і роботодавці оплачували б ці заходи як рів-

Підприємці, перш ніж почати які-небудь роботи, особливо там, де є небезпечні та шкідливі фактори виробництва, повинні бути застрахованими, і тоді вони

ціально захищені. Це стосується і підприємця А. Попович, яка згадується у вищезазначеній статті «Зловісний блиск «Кристалу» і яка теж не була застрахована.

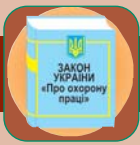
Нині Кабінет Міністрів і Держгірпромнагляд працюють над новою редакцією Порядку розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві. У зв'язку з проблемою, що виникла, новий Порядок розслідування необхідно зробити таким, щоб усі нещасні випадки, що стаються на території підприємства під час виконання робіт в інтересах підприємства чи виробництва, були пов'язані з виробництвом, але відшкодування шкоди за ними і реалізація заходів щодо їх запобігання провадиться, якщо працівник застрахований Фондом соціального страхування від нещасних випадків на виробництві. У разі відсутності страхування або якщо працівник узагалі був не оформлений, роботодавець, на території якого

ні партнери у випадку, якщо потерпілі застраховані у Фонді, а якщо цього немає, то витрат зазнає роботодавець. Таким чином вирішуються питання і соціального захисту, і фінансування заходів щодо запобігання нещасним випадкам на виробництві.

При цьому варто внести зміни до законодавчих актів щодо термінів і визначень поняття нещасного випадку: нещасні випадки на виробництві, у тому числі страхові та нестрахові, оплата і заходи щодо їх запобігання за рахунок Фонду й роботодавця тощо.

Побутові нещасні випадки обов'язково розслідуються згідно з рішенням районних держадміністрацій, матеріали по них направляються до прокуратури, а питання профілактики та соціальних виплат розглядаються в судовому порядку.

Просимо всіх зацікавлених у соціальному захисті громадян України взяти участь в обговоренні цієї про-

ВІТАЄМО

ВАСИЛЬЧУКУ
Миколі Васильовичу,
який переймається питаннями безпеки життєдіяльності учасників навчально-виховного процесу у Міністерстві освіти і науки України, у грудні виповнилося 70 років. Доля М. Васильчука не стелилася виштим рушником. У шестирічному віці залишився сиротою, сповна скуштував усієї гіркоти сирітського хліба, який ділив з бабусяю. Початкову і неповну середню освіту здобув у рідному с. Плужному, що на Хмельниччині. Почав працювати тут у колгоспі, через рік — на шахтах Донбасу, де одночасно закінчив десять класів вечірньої школи. Згодом було навчання на стаціонарному відділенні фізико-математичного факультету Запорізького педінституту. У школі № 88 м. Запоріжжя ступив на освітянську стежину, і коли його призначили директором цієї школи, якій він віддав 11 років трудової діяльності, вона стала однією з кращих. Більше десяти років віддав Жовтневому райвідділу освіти м. Запоріжжя. Очоливши відділ, тут також виявив талант і працелюбність, тож був запрошений на роботу до Києва. Сьогодні Микола Васильович очолює службу охорони праці у Міністерстві освіти і науки України. Незважаючи на пенсійний вік, докладає всіх зусиль і вмінь до роботи, яка вже давно стала основою життя, животворним джерелом, що наповнює його сенсом і допомагає реалізувати у конкретних справах інші риси його характеру — глибокий патріотизм і любов до людей.

Щиро вітаємо ювіляра з днем народження, бажаємо щастя і здоров'я, злагоди і добробуту та довгих років життя.

ЖУРНАЛ ВИСТУПИВ — ЩО ЗРОБЛЕНО?

У журналі (№ 4, 2008 р.) було надруковано статтю В. Сопільняка «Смерть на руїнах, або Коли мародерство стає бізнесом», у якій йшлося про безконтрольне, небезпечне проведення демонтажних робіт на колишніх об'єктах господарської діяльності, зокрема у ВАТ «Деражнянський цукровий завод» Хмельницької області, теперішнім власником якого є ТОВ «Таврійська продовольча компанія». Внаслідок цього отримали травми п'ятеро найманих працівників, двоє з них — смертельні.

Перший заступник голови Деражнянської райдержадміністрації О. Шкабара повідомив редакцію, що цю публікацію було розглянуто на засіданні ради з питань безпечної життєдіяльності населення при райдержадміністрації та вжито ряд організаційних і технічних заходів щодо усунення

небезпечних виробничих факторів і запобігання нещасним випадкам. За дорученням ради управління праці та соціального захисту населення райдержадміністрації проводить моніторинг з питань охорони праці, безпечної життєдіяльності населення та профілактики травматизму не-виробничого характеру в районі.

У статті Д. Танського «Крига скресла» (№ 11, 2006 р.) повідомлялося, що у ВАТ «Гідросила» (м. Кіровоград) склалася надзвичайна ситуація. Вона була зумовлена тим, що у механоскладальному цеху на залізобетонному перекритті між поверхами утворилися масляні плями від розлитих мастил та емульсії внаслідок поривів у системах маслопроводів верстатів. Це могло призвести до руйнування та обвалення перекриття. Ситуація ускладнювалася тим, що на другому поверсі площею 800 м² містилося понад 400 одиниць масивного устаткування, а в цеху працювало позмінно близько 300 працівників.

Автор статті, керівник прес-служби теруправління Держгірпромнагляду по Кіровоградській області, повідомив редакцію, що завдяки публікації, принциповості посадових осіб теруправління та розумінню складності аварійної ситуації керівництвом підприємства загрозу обвалення перекриття зараз усунуто. За цей період на другому поверсі було де-

монтовано важке устаткування, завдяки чому зменшено навантаження на перекриття. Водночас за висновками і рекомендаціями експертів Херсонської спеціалізованої організації «Екосейв» чотири промаслені плити було демонтовано і замінено на нові. Тепер належить додержувати вказаних допустимих технічних параметрів навантаження та проводити періодичні огляди й

ДО УВАГИ ЧИТАЧІВ

У журналі № 11, 2008 р. на с. 12 у другій колонці (2-й абзац) допущено помилку.

У реченні «Через тиждень довелося брати участь у ліквідації аварії на шахті «Білоріченська» слід читати: «...на шахті «Центральная Белянка».

ЗАПИТУВАЛИ? ВІДПОВІДАЄМО!

Під час централізованих перевезень згідно з договорами з автотранспортними підприємствами на територію нашого заводу для отримання товару прибувають вантажні автомобілі. Водії цих автотранспортних підприємств участі у виробничому процесі на нашому підприємстві (наприклад, вантажно-розвантажувальні роботи) не беруть. Роботодавець якого підприємства зобов'язаний організувати проведення цільового інструктажу з цими водіями?

(О. Курупій, начальник служби охорони праці ВАТ «Завод залізобетонних конструкцій імені С. Ковальської», Київ)

Відповідно до абзацу третього п. 6.3 Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 р. № 15 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції 15.02.2005 р. за № 231/10511 (далі — Типове положення), з працівниками інших організацій, які прибули на підприємство і беруть безпосередню участь у виробничому процесі або виконують інші роботи для підприємства, проводиться вступний інструктаж.

Відповідно до п. 6.7 Типового положення цільовий інструктаж проводиться під час ліквідації аварії або

стихійного лиха, проведення робіт, на які відповідно до законодавства оформлюються наряд-допуск, наказ або розпорядження. Водії автотранспортного підприємства згідно з наказом чи розпорядженням перевізника для виконання транспортних робіт повинні мати подорожній лист, оформлений у встановленому порядку.

Згідно з п. 6.8 Типового положення цільовий інструктаж проводить безпосередній керівник робіт, який відповідно до п. 6.10 Типового положення вносить запис до журналу реєстрації інструктажів на робочому місці. Безпосередній керівник цих робіт на підприємстві, де виконуються

роботи з навантаження і розвантаження автомобілів, і є відповідальною посадовою особою, яка зобов'язана проводити цільовий інструктаж з водіями (працівниками іншого підприємства).

Відповідні вимоги зазначені у п. 17.1.5 Правил охорони праці на автомобільному транспорті, затверджених наказом Держнаглядохоронпраці від 13.01.97 р. № 5 (сучасне позначення — НПАОП 60.2-1.28-97, попереднє — ДНАОП 0.00-1.28-97).

Зважаючи на вищенаведене, у разі використання у ВАТ «Завод залізобетонних конструкцій імені С. Ковальської» для централізованих перевезень автотранспорту інших підприємств роботодавець вашого підприємства зобов'язаний організувати проведення з водіями цих підприємств вступний інструктаж у порядку, передбаченому п. 6.3 Типового положення, та цільовий інструктаж згідно з пп. 6.7—6.10 Типового положення, що відповідає вимогам п. 17.1.5 Правил охорони праці на автомобільному

Чи потрібно нам реєструвати в органах Держгірпромнагляду баштовий кран POTAİN İGO 36 закордонного виробництва, що швидко монтується (має сертифікат відповідності), з балочною стрілою, з поворотною баштою, вантажопідйомність — 4 т, довжина стріли 32 м, висота піднімання 22 м, привід механізмів основного підйому, повороту та переміщення візка — електричний, привід складання (розкладання) башти і стріли — гідравлічний, керування краном — з дистанційного пульта керування, механізм пересування крана не споряджений виробником?

Згідно з п. 7.1.2 Правил будови і безпечної експлуатації вантажопідіймальних кранів (НПАОП 0.00-1.01-07) крани стрілового типу (крім баштових, стаціонарних приставних) з постійним вильотом стріли або не споряджені виробником механізмом повертання чи пересування, не підлягають реєстрації в територіальних органах спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з промислової безпеки та охорони праці.

(Г. Охрімчук, директор ТОВ «Укр-Захід-Енергобуд», м. Кузнецовськ, Рівненська область)

Крани, що швидко монтуються, належать до кранів стрілового типу.

Відповідно до п. 7.1.2 чинних Правил будови і безпечної експлуа-

тації вантажопідіймальних кранів, затверджених Державним комітетом України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду

від 18.06.2007 р. № 132, не підлягають реєстрації в територіальних органах спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з промислової безпеки та охорони праці крани стрілового типу вантажопідйомністю до 1 т включно або з вантажним моментом до 40 кНм включно.

Зважаючи на те, що вантажопідйомність зазначеного у листі крана 4 т, то такий кран підлягає реєстрації в територіальних органах спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з промислової безпеки та охорони праці.

П. ПОШКУРЛАТ, начальник відділу нагляду у будівництві, за підйомними спорудами та котлонагляду Держгірпромнагляду

У жодному довіднику не вказано, як визначити коефіцієнт тяжкості травматизму в таких випадках:

у січні нещасних випадків не було, але продовжували лікуватися після нещасних випадків у попередньому періоді троє потерпілих (загальна кількість днів непрацездатності по них — 47);

у лютому сталося два нещасних випадки (загальна кількість днів непрацездатності по них — 23) і продовжували лікуватися троє потерпілих (загальна кількість днів непрацездатності по них — 44);

за рік сталося 15 нещасних випадків (загальна кількість днів непрацездатності по них — 300) і в цьому ж році закінчили лікуватися з попереднього року двоє потерпілих (загальна кількість днів непрацездатності по них — 69).

Прошу надати роз'яснення з цього питання.

(І. Кравченко, інженер з охорони праці
ВАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»,
м. Кривий Ріг)

З метою запобігання нещасним випадкам на виробництві використовуються різні методи дослідження виробничого травматизму. Одним із таких методів є статистичний, який базується на аналізі статистичних даних. При його проведенні використовують відносні показники.

Зокрема, якісним показником, який характеризує рівень виробничого травматизму, є коефіцієнт тяжкості нещасних випадків, а саме — середня тривалість непрацездатності одного потерпілого, яка виражена в робочих днях за відповідний звітний період. Розрахунок цього коефіцієнта

базується на аналізі документів про нещасні випадки.

Коефіцієнт тяжкості травматизму (K_T) розраховується наступним чином: $K_T = D/H$, де D — сумарна кількість днів непрацездатності всіх потерпілих, які втратили працездатність під час звітнього періоду, H — кількість нещасних випадків та професійних захворювань, що сталися на підприємстві за звітний період і призвели до втрати працездатності на одну добу і більше.

До показника D не включаються випадки стійкої втрати працездатності, що не закінчилися за звітний період. Це пояснюється тим, що в такому випадку цей коефіцієнт не буде повністю характеризувати тяжкість травматизму.

Н. САВЕНКОВА, головний спеціаліст управління організації державного нагляду та обліку травматизму Держгірпромнагляду

У щорічних наказах по нашій військовій частині тривалість додаткової відпустки за особливий характер праці для цивільних працівників — членів екіпажів суден та катерів, встановлюється згідно з позиціями 82—88 розділу XV та позицією 45 розділу XXII Списку виробництв, цехів, професій і посад працівників, робота яких пов'язана з підвищеним нервово-емоційним та інтелектуальним навантаженням або виконується в особливих природних географічних і геологічних умовах та умовах підвищеного ризику для здоров'я, що дає право на щорічну додаткову відпустку за особливий характер праці, затвердженого постановою Кабінету Міністрів від 17.11.97 р. № 1290 (у редакції постанови Кабінету Міністрів від 13.05.2003 р. № 679).

А чи можна встановлювати для нашої бюджетної організації в колективному договорі додаткові відпустки для посад, найменування яких відсутні в позиціях 82—88 розділу XV зазначеного Списку (матрос, днювальний, буфетник), і чи розповсюджується положення позиції 90 розділу XV Списку для надання додаткової відпустки для матросів усіх суден і катерів?

(О. Молчанова, інженер з охорони праці військової частини
Військово-морських сил ЗС України, м. Севастополь)

Право працівників на щорічну додаткову відпустку за особливий характер праці визначається у строгій відповідності зі Списком виробництв, робіт, професій і посад працівників, робота яких пов'язана з підвищеним нервово-емоційним та інтелектуальним навантаженням або виконується в особливих природних і геологічних умовах та умовах підвищеного ризику для здоров'я, що дає право на щорічну додаткову від-

пустку за особливий характер праці, затвердженим постановою Кабінету Міністрів від 17.11.97 р. № 1290 (у редакції постанови КМУ від 13.05.2003 р. № 679).

Слід зазначити, що Списком передбачено не тільки найменування професій (посад), а визначено також характер виконуваних робіт, місце виконання робіт та структурний підрозділ, який характеризує відповідні умови праці.

Згідно з розділом XV «Транспортні послуги» цього Списку право на таку відпустку мають лише електрики-матроси, мотористи (машиністи)-матроси (крім відкритих катерів), матроси плавучих доків, плавучих перевантажувачів зерна, цементу, вугілля та інших сипких вантажів, а також матроси, днювальні, буфетники палубних команд наливних суден, що перевозять нафтопродукти, плавучих нафтоперекачувальних і зачисних станцій, нафтозбирачів та суден, що перевозять гарячий агломерат.

Відповідно до ст. 23 Закону «Про відпустки» в установах та організаціях, що утримуються за рахунок бюджетних коштів, оплата відпусток за особливий характер праці провадиться із бюджетних асигнувань на їх утримання.

Оплата інших видів відпусток, передбачених колективним договором та угодами, трудовим договором, в установах і організаціях, що утримуються за рахунок бюджетних коштів, провадиться в межах бюджетних асигнувань та інших додаткових джерел.

О. ЧЕРНЕТЕНКО, головний спеціаліст Державної експертизи умов

У додатку 5 до п. 6.3 Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці (НПАОП 0.00-4.12-05) наведено форму журналу реєстрації вступного інструктажу з питань охорони праці, який і впроваджено на нашому підприємстві.

Згідно з п. 4 Правил техногенної безпеки у сфері цивільного захисту на підприємствах, в організаціях, установах та на небезпечних територіях, затверджених наказом МНС від 15.08.2007 р. № 557, наведено форму журналу реєстрації вступного інструктажу з питань техногенної безпеки. Ця форма аналогічна формі журналу вступного інструктажу з питань охорони праці, але під час перевірки нам було вказано завести окремо ще й журнал вступного інструктажу з техногенної безпеки.

Для чого потрібно мати два журнали, коли розроблено інструкцію з техногенної безпеки на комбінаті, де вказані дії працівників під час викиду СДОР та введено в програму вступного інструктажу питання техногенної безпеки?

(Ю. Милокостий, заступник генерального директора з охорони праці ВАТ «Звенигородський сироробний комбінат», Черкаська область)

Типовим положенням про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці (НПАОП 0.00-4.12-05) (далі — Типове положення), затвердженим наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26.01.2005 р. № 15, зареєстрована-

ним у Міністерстві юстиції 15.02.2005 р. за № 231/10511, передбачається проведення інструктажів та перевірка знань лише з питань охорони праці.

Проте Типовим положенням не визначено порядок проведення інструктажів та перелік питань у сфе-

рі техногенної безпеки.

Враховуючи вищенаведене, під пунктом 4.5.2 Правил техногенної безпеки у сфері цивільного захисту на підприємствах, в організаціях, установах та на небезпечних територіях (далі — Правила техногенної безпеки), затверджених наказом МНС від 15.08.2007 р. № 557, зареєстрованим у Мініюсті 03.08.2007 р. за № 1006/1423, визначається, що під час проведення інструктажів та навчань, які проводяться в системі охорони праці, включаються питання техногенної безпеки, які наведені у підпункті 4.5.4 Правил техногенної безпеки.

Таким чином, ведення журналу реєстрації вступного інструктажу з питань техногенної безпеки є обов'язковим і не суперечить вимогам Правил техногенної безпеки та Типового положення.

В. ТРЕТЬЯКОВ, заступник Міністра України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населен-

Із серпня 1972 р. по серпень 1980 р. я працювала монтажницею радіоапаратури на Київському радіозаводі. Чи дає це мені право на пенсію за віком на пільгових умовах згідно зі Списком № 2 виробництв, робіт, професій, посад і показників, зайнятість в яких дає право на пенсію за віком на пільгових умовах?

(О. Вовк, м. Ніжин, Чернігівська область)

Відповідно до п. «б» ст. 13 Закону «Про пенсійне забезпечення» право на пенсію за віком на пільгових умовах мають працівники, зайняті повний робочий день на роботах із шкідливими і важкими умовами праці за Списком № 2 виробництв, робіт, професій, посад і показників, затвердженим постановами Ради Міністрів СРСР від 26.08.56 р. № 1173, Кабінету Міністрів СРСР від 26.01.91 р. № 10 та постановами Кабінету Міністрів України від 11.03.94 р. № 162, від 16.01.2003 р. № 36, і за результатами атестації робочих місць: жінки — після досягнення 50 років і за стажу роботи не менше ніж 20 років, з них не менше ніж 10 ро-

ків на зазначених роботах.

До того ж однією з умов призначення пільгових пенсій відповідно до п. «б» ст. 13 Закону «Про пенсійне забезпечення» є надання підприємством, організацією або їхніми правонаступниками уточнюючої довідки, яка підтверджує спеціальний трудовий стаж (п. 20 Порядку підтвердження наявного трудового стажу для призначення пенсій за відсутності трудової книжки або відповідних записів у ній, затвердженого постановою Кабінету Міністрів від 12.08.93 р. № 637).

Установлення права працівника на пільгове пенсійне забезпечення проводиться на підставі порівняння робіт, професій, посад з їхніми ана-

логічними найменуваннями в Списках, з урахуванням визначених видів робіт. Тому потрібно знати виробництво, до якого належить робота працівника, розділ і підрозділ Списку, який має бути застосовано, виходячи з установленого виробництва, структурний підрозділ, в якому зайнятий працівник, найменування професії згідно з тарифно-кваліфікаційним довідником, зайнятість працівника в шкідливих умовах повний робочий день.

Згідно зі Списком № 2 виробництв, робіт, професій, посад і показників, затвердженим постановою Ради Міністрів СРСР від 26.08.56 р. № 1173, зокрема розділом XVII «Радіотехнічне виробництво», який діяв на той час, при обчисленні пенсії за віком на пільгових умовах професія монтажника радіоапаратури і приладів не передбачена.

К. ТИМОШЕНКО, заступник начальника головного управління праці

Яким нормативно-правовим актом потрібно користуватися під час розміщення стелажів на центральному складі, і якою повинна бути відстань між стелажми, якщо вони обслуговуються електронавантажувачами та штабелерами (висота стелажів 5 м, максимальним навантаженням 1500 кг)?

(Ю. Атаманчук, інженер з охорони праці ТОВ «Леоні Ваерінг Системс УА», Стрийський район, Львівська область)

У зазначених обставинах доцільно використовувати Правила охорони праці при експлуатації баз, складів і сховищ, виконанні вантажно-розвантажувальних робіт на об'єктах оптової торгівлі

(НПАОП 63.12-1.03-96), відповідно до п. 8.2.43 якого з метою безпечно-го переміщення транспортно-підйомних механізмів «при укладанні штабелів необхідно улаштувати їх таким чином, щоб відстань між

штабелями перевищувала ширину навантаженого транспорту (навантажувачів, візків тощо) не менше ніж на 1 м, а за необхідності забезпечення зустрічного руху — ширину транспортних засобів плюс 1,5 м». Крім того, для маневрування довшнього (напольного) транспорту необхідно передбачити вільну від вантажу площадку розміром 3,5 г 3,5 м:

М. ФЕДОРЕНКО, головний державний інспектор Київської державної інспекції промислової безпеки та охорони

Прошу роз'яснити порядок дії ст. 17 Закону «Про охорону праці», оскільки під час проведення спеціального розслідування виникли розбіжності між членами комісії щодо застосування вказаної статті, зокрема про проведення попереднього медичного огляду працівника, не зайнятого виконанням важких і шкідливих робіт і робіт, де необхідним є професійний добір.

(В. Гребенников, начальник відділу охорони праці управління праці та соціального захисту населення Сімферопольської райдержадміністрації, АР Крим)

Наказом Міністерства охорони здоров'я від 21.05.2007 р. № 246 «Про затвердження Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій» (далі — Порядок), зареєстрованим у Міністерстві юстиції від 23.07.2007 р. за № 846/14113, визначено процедуру проведення попереднього та періодичних медичних оглядів працівників, зайнятих на важких роботах, роботах зі шкідливими чи небезпечними

умовами праці або таких, де є потреба у професійному доборі, щорічного обов'язкового медичного огляду осіб віком до 21 року. Порядок також містить перелік шкідливих та небезпечних факторів виробничого середовища і трудового процесу, під час роботи з якими обов'язкові попередній (періодичні) медичний огляд працівників та перелік робіт, для виконання яких є обов'язковим попередній (періодичні) медичний огляд пра-

цівників.

Що стосується проведення попереднього медичного огляду працівників, не зайнятих виконанням важких і шкідливих робіт та робіт, де потрібен професійний добір, то перелік професій, виробництв та організацій, працівники яких підлягають обов'язковим профілактичним медичним оглядам, та порядок проведення таких оглядів затверджений постановою Кабінету Міністрів від 23.05.2001 р. № 559 «Про затвердження переліку професій, виробництв та організацій, працівники яких підлягають обов'язковим профілактичним медичним оглядам, порядку проведення цих оглядів та видачі особистих медичних книжок».

З. КРУШИНСЬКА, заступник директора Департаменту організації

Ні для кого не є секретом, що якість питної води в мережах водопостачання не завжди відповідає вимогам до неї, тому підприємство закупило установки для роздачі охолодженої чи підігрітої бутельованої води і періодично поповнює її запаси, забезпечуючи працівників якісною питною водою. Чи можна відносити витрачені на ці цілі кошти до валових витрат підприємства на охорону праці?

(В. Рибалкін, технічний директор ВАТ «Кам'янець-Подільський електромеханічний завод»)

Переліком заходів та засобів з охорони праці, витрати на здійснення та придбання яких включаються до валових витрат, затвердженим постановою Кабінету Міністрів від 27 червня 2003 р. № 994 «Про затвер-

дження переліку заходів та засобів з охорони праці, витрати на здійснення та придбання яких включаються до валових витрат», п. 6 передбачено «надання працівникам, зайнятим на роботах із шкідливими умовами пра-

ці, спеціального харчування, молока чи рівноцінних харчових продуктів, а також газованої солоні води». Закупівля ж установок для роздачі охолодженої чи підігрітої бутельованої води і періодичне поповнення її запасів зазначеною постановою не передбачено, тому відносити затрати на ці цілі кошти до валових витрат підприємства на охорону праці не можна.

В. ЛЮШИНА, головний спеціаліст управління організації державного нагляду в металургії, енергетиці, будівництві та котлонагляду Держгірпромнагляду

ЗМІСТ

ЖУРНАЛУ «ОХОРОНА ПРАЦІ» в 2008 р.

УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ

№ 1		В. Пальна		К. Теличко		Надія Безугла	
А. Кожушко		Вступні інструктажі множаться 18		Пілотний семінар роботодавців 17		Небезпеки і ризики «Вавилонської вежі» 11	
Посилити нагляд за об'єктами газопостачання 3		М. Федоренко		№ 7		Вадим Кобець	
Василь Сопільняк		Технічний огляд чи технічне оповіщення? 19		Про хід виконання в Україні Європейської соціальної хартії (переглянутої) 3		Прямуючи наміченим курсом 13	
Він хотів розпочати нове життя... 6		№ 4		Ігор Парфенюк		О. Леонов, В. Сєвріков	
К. Теличко		Почути проблеми працівників День охорони праці в Україні 5		Розповідь про те, як лідер став аутсайдером 6		Про проблеми навчання охорони праці та безпеки життєдіяльності 15	
Результат турботи про людей 8		Ігор Парфенюк		Леонід Безуглий		О. Лагода	
Вадим Кобець		Шахта «Лісова»: на шляху від трьох «С» до лідерства 7		Закон завтрашнього дня. А працювати потрібно сьогодні 8		Хоча біда і мучить, та розуму не учить 17	
Невизначеність тривалістю 15 років 10		О. Латушко, Сергій Колесник		Катерина Цвігун		О. Негребецька	
Сергій Колесник		Головне – бажання, а результати будуть 9		Лебеді прилітають тільки до чистої води... 10		Відзначено кращих 18	
Проблеми миколаївських автодорожників 12		Леонід Безуглий		Надія Безугла		№ 10	
О. Ложников, Катерина Цвігун		Є перший, регіональний! 10		Які та для чого «качає права» профактив? 12		Засідання колегії 3	
Укріплюються морські ворота України 14		М. Боркута		В. Туряниця		Надія Безугла	
Б. Осадча		Викоринити формалізм у роботі 11		Чи є безпека праці наріжним каменем? 13		Перша міжрегіональна: здобутки і перспективи 5	
Допомогти і змусити працювати безпечно 15		Ігор Парфенюк		П. Смолій		М. Козел	
М. Столинець		Про охорону праці у проблемних галузях виробництва Львівщини 12		Усвідомлювати свою відповідальність за долю підлеглих 15		«Чума» не стоїть на місці 7	
На підприємствах м'ясо-молочної промисловості працювати небезпечно 16		В. Клименко		В. Васильєв		Геннадій Щуров	
№ 2		Така вона – формула щастя 13		Чи варто брати на себе чужі «гріхи»? 16		Держнагляд по-американському 9	
В. Туряниця		В. Глуценко		Вадим Кобець		Катерина Цвігун	
Надаеш роботу – забезпеч умови праці 3		Необхідно засукати рукава та працювати 15		Охорона праці – поза навчальними планами? 18		Як спровокувати нещасний випадок? 10	
Ігор Парфенюк		№ 5		№ 8		О. Стрілець	
Міжнародне визнання 5		Світлана Ісаченко		Рішення РНБО України «Про стан і перспективи розвитку вугільної промисловості та невідкладні заходи щодо підвищення безпеки праці в цій галузі» 3		Надрам – посилену увагу 12	
Геннадій Щуров		Сергій Сторчак: «Головне для нас – допомогти роботодавцю уникнути виробничих аварій» 3		Посилити ефективність наглядової діяльності 6		У Карпатах змагались професіонали 13	
Гвардія промислової безпеки 6		К. Теличко		Леонід Безуглий		№ 11	
С. Сабанюк		Мета одна – позиції різні 6		Пріоритети визначає життя 8		Півстілття на варті безпеки праці 3	
Ситуація під контролем народних обранців 9		В. Петров		І. Луцик, Ігор Парфенюк		Сьогоднішня Держгірпромнагляду 4	
М. Гончаров		90 років на захисті людини праці 10		Поєднання безпеки та якості праці 11		Вадим Кобець	
Усунути порушення на будівельних об'єктах 10		К. Теличко		Катерина Цвігун		Виправдовувати високе призначення 6	
Сергій Колесник		Діалог соціальних партнерів Україна відзначила День охорони праці 13		Ці короткі піввіку 12		Геннадій Щуров	
Навчання з усіма зручностями 12		Геннадій Щуров		Василь Сопільняк		Охорона праці: покликання та доля 8	
С. Шабардін		Не одноденна акція, а постійна 16		Вболіваючи за долю хліборобів 14		І. Васильєв	
Боротьба з приховуванням нещасних випадків триває 13		Сергій Колесник		Сергій Колесник		Головне в роботі – витримка і порядок Людина невтомної праці 12	
М. Федоренко		Виставка-форум «Безпека праці – 2008» у Ялті 18		Важлива державна політика – під запитанням 16		Н. Савельєва	
Йти в ногу з часом 14		М. Олійник		Вадим Кобець		Усього 12, але таких ефективних років 14	
№ 3		Спільні зусилля – позитивний результат 19		Вийзне засідання комісії ради ФПУ 17		Михайло Буділов	
Вдосконалювати наглядову діяльність 3		Ігор Парфенюк		Василь Сопільняк		Взаєморозуміння – запорука успіху 16	
Ігор Парфенюк		Упевнені кроки гіганта нафтохімії 21		Відзначено кращих 18		Іван Зеленський	
Розвиваємо позитивні тенденції та нові напрями діяльності 6		№ 6		№ 9		Не все погано у нашому домі... 18	
Геннадій Щуров		Засідання РНБО Підсумки проведення Дня охорони праці в Україні 4		Засідання колегії 3		С. Лизанчук	
Безпека металургів у руках професіоналів 8		Вадим Кобець		Ігор Парфенюк		Як експлуатуються канатні дороги Карпат 20	
Вадим Кобець		Орієнтир – підвищення рівня промислової безпеки 7		Питань, які не можна вирішити, не буває 5		Леонід Безуглий	
Успіх приходить, коли до нього прагнуть 10		В. Твердохліб		К. Теличко		Семінар, який вселяє надію 21	
Н. Русич		Винен – сідай на лаву підсудних 10		Ринок експертних послуг потребує змін 7		№ 12	
На службі у слова 13		Сергій Колесник		Сергій Колесник		Микола Яковенко	
М. Боркута		Семінар у Каховці 12		Держтехнагляду – 50 8		Безпека була і залишається актуальною 3	
Безпечна робота – це кожного турбота 14		Катерина Цвігун		Сергій Колесник		В. Туряниця	
Вадим Кобець		Чи стануть навчальні заклади «портом приписки» для фахівців? 13		Виставка охорони праці, або Захід, проведений не для галочки 15		Рік ювілейний – завдання буденні 5	
Щоб не сталося лиха на ставелих магістралях 16		І. Зеленський				С. Лизанчук	
						Етапи становлення і розвитку 7	
						А. Коваль	
						Не даючи спуску недбайливим роботодавцям 9	

Вадим Кобець Охороні праці необхідне повноцінне державне управління	11	Людмила Скомаровська Підніжка для інспектора	32	В. Маціяко Два кольори часу, або Де ти, колишня славо Магдалинівки?	30	Вадим Кобець Причина безпорядку – плутанина з власністю	27
О. Заходська Як некероване зробити керованим	14	В. Пашинський Обійшлося без людських жертв	33	Сергій Колесник Щоб міцнішали знання	32	Василь Сопільняк Коли відсутній відомчий контроль	29
Леонід Безуглий «Домашній» інспектор	15	М. Марфін Висота як фактор безпеки	34	Д. Зеркалов Комплексне нормативне забезпечення охорони праці	32	Н. Курчкі Чи не загрожує нам дніпропетровська трагедія?	30
Сергій Колесник Відповідальність за безвідповідальність	16	№ 3 Проблеми галузі	21	№ 6 Ігор Парфенюк Як зробити шахтарську працю безпечною?	19	Надія Безугла Зловісний блиск «Кристалу»	32
О. Голубев, Катерина Цвігун Обмін думками – це завжди корисно для справи	17	Сергій Колесник Стоїмо на варті Закону	23	Геннадій Щуров Закриваємо скриньку Пандори...	21	К. Теличко Спецодяг від курпор'є	33
Сергій Колесник Час минає, а безпека зростає	19	Вадим Кобець Чому охорона праці на заводі почала кульгати на обидві ноги?	25	В. Назаренко Десять хвилин пекла	24	Іван Зеленський Відродити садок вишневий коло хати...	35
Ігор Парфенюк З підрядниками потрібно працювати	20	Д. Танський Заручникам гарантії не надаються	28	В. Туряниця Готуй труби влітку, щоб не мерзнути взимку	26	Завдання нелегке, але здійсненне	37
БЕЗПЕКА ПРАЦІ		О. Серєда Недержавній експертизі – державний контроль	30	Д. Танський У зниженні рівня травматизму є заслуга й інспекторів	26	О. Романенко Найкращий лектор – експонат	37
№ 1		Ігор Парфенюк За життя і здоров'я шахтарів – без жодного компромісу	32	Геннадій Щуров Вугілля знову оплачене шахтарськими життями	28	№ 9	
Є. Белобров, Катерина Цвігун Рівень травматизму знижується, проблеми залишаються	17	Н. Василевська, Катерина Цвігун «Пам'ятники» байдужості	33	Г. Грибанов Жертвою впали...	29	В. Туряниця Коли справи служать фахівці	19
Геннадій Щуров Дієва науково-технічна підтримка	19	Василь Сопільняк Псевдораціоналізація та її сумний наслідок	36	Г. Аверін, В. Москалець Оцінка ризику виникнення аварій на об'єктах підвищеної безпеки	30	Д. Танський Сподіватимемося, що порядок буде наведений	21
Сергій Колесник Граніт – порода тверда	22	№ 4 Василь Сопільняк Проблем на селі багато, але не скрізь ними переймаються	17	№ 7 Підвищенню безпеки праці на вугільних шахтах – першочергово увагу	21	В. Клименко Запобігти травмуванню столярів	22
В. Клименко Наступили на ті самі граблі	24	Вадим Кобець Продовжуючи славні традиції	19	С. Лизанчук Головне – посилити важелі впливу	23	В. Храпач, Вадим Кобець Не все так гладко в Корюківському лісгоспі	24
С. Степаненко, О. Гребенюк Безпечна праця – в руках самого працівника	26	І. Васильєв, Катерина Цвігун Рибалки працюють з ризиком для життя	21	М. Єропунов Поклади – не тільки багатство, а й відповідальність	24	Василь Сопільняк Де не функціонує СУОП, там трагедії і безладдя	26
Надія Безугла Пробка не винна. А хто?	27	Вадим Кобець Навести порядок на об'єктах газового господарства	23	Сергій Колесник Не виправдали довіри	26	Геннадій Щуров Причина лиха – підземні води чи чиновницька байдужість?	28
Сергій Колесник Напружена робота кабельної служби	29	Леонід Безуглий Газопроводи шукають господарів	24	Причина – не тільки «стан сп'яніння»	28	Надія Безугла Ціна службового зав'язання	29
Вадим Кобець Самих лише умовлянь недостатньо	30	Сергій Колесник Ходимо по порохавих бочках	24	Василь Сопільняк Пройшло кілька років, а ситуація не покращилася	28	Сергій Колесник Ніж безпеці не перешкода	31
В. Клименко Стан безпеки газопостачання на Тернопільщині	32	Василь Сопільняк Чи варто випробувати Боже довготерпіння?	26	М. Сиротенко Канат не винен	30	О. Кононенко, В. Кириленко У футбол руками не грають	32
Ігор Парфенюк Львівські ліфти: проблеми «похилого віку»	33	Василь Сопільняк Смерть на руїнах, або Коли мародерство стає бізнесом	27	А. Скрипник У пошуках істини	31	№ 10	
О. Омельченко, А. Погорельський, О. Колендовський Про застосування електростаткування в зонах, небезпечних за вибухами горючого пилу та волокон	34	М. Гайтукієва Якщо немає контролю	28	М. Данчишак, Л. Михалевич Катастрофа, що сколихнула Європу	32	Вадим Кобець Антизаконна політика	15
№ 2		В. Якименко Убивча ініціатива	30	№ 8 Василь Сопільняк Випадкових травмувань не буває	24	Василь Сопільняк Не хотів втратити заробітку... втратив життя	17
Надія Безугла Рушійна сила прагматизму	17	Т. Дудковський Нормативно-правова база в сфері поводження з вибуховими матеріалами	31	М. Сиротенко Канат не винен	30	Вадим Кобець Загибель в оглядовій канаві	18
П. Храпак Результат перевершив сподівання	19	Т. Назаренко Погляд крізь роки	32	А. Скрипник У пошуках істини	31	В. Клименко Ціна нехтування вимог безпеки – власне життя	20
О. Волинець Як змусити роботодавця поважати закон	22	№ 5 Засідання колегії	23	М. Данчишак, Л. Михалевич Катастрофа, що сколихнула Європу	32	М. Мигунов, Вадим Кобець Навести порядок у ливарному виробництві	22
Вадим Кобець Ланки одного ланцюга	24	Катерина Цвігун «Проблеми охорони праці приймаю близько до серця...»	24	№ 8 О. Калашнюк Про безпеку праці дбали не всі роботодавці	19	Сергій Колесник Служба – це дуже відповідально	24
Д. Танський Як захиститися від газових монстрів	26	Н. Русич Руїнування стереотипу	26	В. Туряниця Небезпечна ситуація	21	Г. Кривуля, Катерина Цвігун Листоноша – професія небезпечна	25
Надія Безугла Триптих про невдячного бичка	27	В. Клименко Щоб безпечно провести весняно-польові роботи	27	Геннадій Щуров Слідом за зірваною пломбою стався вибух...	22	Сергій Колесник Увага! Небезпечні коліски! Розслідування нещасного випадку потребує об'єктивності	28
Василь Сопільняк Не можна замовчувати проблему	29	Ігор Парфенюк Пекельний фургон	28	Геннадій Щуров Шахтарі, які потрапили в біду, врятуватися не зможуть	23	С. Гончар «Селевий потік» у галузі навчання з питань охорони праці	29
				В. Бондарев, Сергій Колесник Випадкових травмувань не буває	24	Катерина Цвігун Захоплене «Ах!» без відтінків жаху	30
				Катерина Цвігун Газ не терпить байдужості	26	Геннадій Щуров Шахтарів захищать сучасні засоби контролю та безпеки	32

Сергій Колесник Відбулися переляком	34	№ 9	О. Іванченко Унікають візиту до профпатолога	41	Геннадій Щуров Страхувати від нещасних випадків та запобігати їм	42		
В. Лаздін Про застосування вантажопідіймальних кранів для піднімання людей	35	М. Федоренко Безпечна експлуатація навантажувачів	35	№ 10	№ 8			
№ 11		№ 11	А. Басанець, І. Луб'янова, Д. Тимошина Професійна захворюваність в Україні	39	І. Дроздов «Ні!» цивільно-правовому договору	43		
Ю. Царик, Ігор Парфенюк Сторінки біографії округу Засідання колегії	23 25	М. Федоренко Безпечна експлуатація будівельних підіймачів	34	№ 11	О. Золенко Зачекаємо, що скаже Одеса	45		
Сергій Колесник Не лізь у колодязь без ЗІЗ!	26	Василь Сопільняк Проблема, яка потребує вирішення	37	І. Кононова Особливості організації та проведення медоглядів працюючих у м. Києві	39	№ 9		
Вадим Кобець І на допоміжних ділянцях не можна забувати про безпеку	28	МЕДИЦИНА ПРАЦІ		Сергій Колесник Тут турбуються про здоров'я працівників	42	С. Кіковка Від чого залежить фінансова стабільність Фонду?	43	
ІІІ Міжнародна науково-технічна конференція	30	№ 1	О. Іванченко Прогрес, який нікого не радує	39	Катерина Цвігун Для цього Фонд і створювався	45		
Д. Зеркалов Стан безпеки праці в світі	31	О. Самойленко Атестація робочих місць – шлях до поліпшення умов праці	41	№ 12	№ 10	Василь Сопільняк Небезпечний симбіоз	43	
№ 12		№ 2	О. Коновалов Хто просвітить роботодавця?	37	А. Тимошенко Пункти «швидкого реагування»	46		
Засідання колегії Охорона праці під пильною увагою влади	21 23	Л. Батікова Найбільший ризик захворюті... у медпрацівника	39	Вадим Кобець Настав час подбати й про здоров'я медиків	37	№ 11 Рішення Конституційного Суду	43	
Вадим Кобець Причина трагедії була передбачуваною	24	Вадим Кобець Знайти шляхи вирішення «болючого питання»	40	Геннадій Щуров Здоров'я – найцінніший капітал	39	Василь Сопільняк Всупереч сумлінню та здоровому глузду	45	
Т. Желіховська «Не знаєш – навчимо, не хочеш – змусимо!»	26	№ 3	А. Єна, В. Маслюк, Д. Тимошина Психофізіологічна експертиза – для працівника і роботодавця	39	№ 12	Г. Гаврилук Повернутись обличчям до проблеми	41	
В. Клименко Роботу виконував ненавчений працівник	28	№ 4	С. Ветров Підстав для оптимізму немає	37	Г. Присуха Захищають усі, а повинен захищати Закон	42		
Василь Сопільняк Охорони праці немає	29	С. Дністрян Сумне лідерство триває	39	№ 2	ОФІЦІЙНИЙ РОЗДІЛ			
В. Турияниця Безпека водія	30	№ 5	С. Риженко Під наглядом санепідслужби	39	№ 1	№ 1 У Держгірпромнагляді За листами читачів	47 48	
Н. Русич Біда біду перебуде, а за нею десять буде?	32	№ 6	Вадим Кобець Що призводить до сплесків профзахворюваності?	41	№ 2	№ 2 Нормативні документи За листами читачів	45 48	
С. Лизанчук Люди не вбивають себе самі	33	Катерина Цвігун Ліквідація аварій на судах: порядок чи миський базар?	39	№ 3	№ 3	№ 3 Офіційно За листами читачів	47 48	
Н. Чайковська Порушення, що призводять до травматизму	34	№ 7	Сергій Колесник Коли за справу беруться разом	37	№ 4	№ 4 Офіційно За листами читачів	47 48	
О. Касьян Причина всьому – горілка	35	№ 8	Вадим Кобець Лікування хворих потребує особливої уваги	38	№ 5	№ 5 У Федерації профспілок України За листами читачів	45 48	
Ю. Якубенко Відбулася конференція	36	№ 9	Сергій Колесник Рейтинг Херсонщини непоганий, але проблем вистачає	39	№ 6	№ 6 Слідами наших публікацій Офіційно За листами читачів	47 48 49	
ШКОЛА ІНЖЕНЕРА З ОХОРОНИ ПРАЦІ		№ 10	О. Шевченко Про роль екстреної психологічної допомоги	41	№ 7	№ 7 Слідами наших публікацій Людина та її справа За листами читачів	45 47 48	
№ 1		№ 11	№ 9	Б. Панов Проблеми залишилися невирішеними	39	№ 8	№ 8 Слідами наших публікацій За листами читачів	47 48
М. Федоренко Засоби захисту під час роботи на висоті	36	№ 12	№ 10	Р. Замковий, Б. Скакальський Реабілітація інвалідів: проблеми та шляхи їх вирішення	41	№ 9	№ 9 Слідами наших публікацій За листами читачів	45 46
№ 5		№ 1	№ 11			№ 10	№ 10 Офіційно За листами читачів	47 48
М. Федоренко Територіальний чинник в організації безпеки праці	34	№ 2	№ 12			№ 11	№ 11 Слідами наших публікацій За листами читачів	47 48
№ 6		№ 3	№ 1			№ 12	№ 12 Слідами наших публікацій За листами читачів	45 46
М. Федоренко Безпека праці в охоронних зонах наземних ліній електропередачі	34	№ 4	№ 2			№ 1	№ 1 У Держгірпромнагляді За листами читачів	47 48
В. Турияниця Якщо у вас в квартирі газ...	37	№ 5	№ 3			№ 2	№ 2 Нормативні документи За листами читачів	45 48
Василь Сопільняк А віз і нині там...	38	№ 6	№ 4			№ 3	№ 3 Офіційно За листами читачів	47 48
№ 7		№ 7	№ 5			№ 4	№ 4 У Федерації профспілок України За листами читачів	45 48
М. Федоренко Безпечна експлуатація будівельних підвісних колісок	34	№ 8	№ 6			№ 5	№ 5 Слідами наших публікацій За листами читачів	47 48
В. Турияниця Щоб вціліти після... «Сальто»	36	№ 9	№ 7			№ 6	№ 6 Слідами наших публікацій Офіційно За листами читачів	47 48 49
		№ 10	№ 8			№ 7	№ 7 Слідами наших публікацій Людина та її справа За листами читачів	45 47 48
		№ 11	№ 9			№ 8	№ 8 Слідами наших публікацій За листами читачів	47 48
		№ 12	№ 10			№ 9	№ 9 Офіційно За листами читачів	47 48
		№ 1	№ 11			№ 10	№ 10 Офіційно За листами читачів	47 48
		№ 2	№ 12			№ 11	№ 11 Слідами наших публікацій За листами читачів	47 48
		№ 3	№ 1			№ 12	№ 12 Слідами наших публікацій За листами читачів	45 46
		№ 4	№ 2			№ 1	№ 1 У Держгірпромнагляді За листами читачів	47 48
		№ 5	№ 3			№ 2	№ 2 Нормативні документи За листами читачів	45 48
		№ 6	№ 4			№ 3	№ 3 Офіційно За листами читачів	47 48
		№ 7	№ 5			№ 4	№ 4 У Федерації профспілок України За листами читачів	45 48
		№ 8	№ 6			№ 5	№ 5 Слідами наших публікацій За листами читачів	47 48
		№ 9	№ 7			№ 6	№ 6 Слідами наших публікацій Офіційно За листами читачів	47 48 49
		№ 10	№ 8			№ 7	№ 7 Слідами наших публікацій Людина та її справа За листами читачів	45 47 48
		№ 11	№ 9			№ 8	№ 8 Слідами наших публікацій За листами читачів	47 48
		№ 12	№ 10			№ 9	№ 9 Офіційно За листами читачів	47 48
		№ 1	№ 11			№ 10	№ 10 Офіційно За листами читачів	47 48
		№ 2	№ 12			№ 11	№ 11 Слідами наших публікацій За листами читачів	47 48
		№ 3	№ 1			№ 12	№ 12 Слідами наших публікацій За листами читачів	45 46